

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—, za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas: po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 51.
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2495Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem čeku, zavezu: Ljubljana
št. 11.443 — Praha čelo-p. 2804
Wien, št. 105.441.

Ljubljana, 11. julija.

Gospod Vukičević je svojo pogodbo s klerikalci krstil z imenom »pakt prijateljstva«. Še nedavno je na prav slovesen način povdarjal, da on in cela njegova vlada nikdar ne moreta biti prijatelja klerikalne stranke, ne po svojem, kakor bi rekli, osebnem razpoloženju, ne po svojem političnem programu. Toda o tem bo še čas govoriti in nagla načelna sprememba, ki jo je po kazal g. Vukičević, le ponovno potrjuje spoznanje, da je radikalna politika v naši državi že davno izgubila svoj politični, a na žalost tudi svoj moralni kompas.

V ostalem se nam zdi ime, ki ga je dal g. Vukičević najnovejši svoji kupčiji, zelo slabo izbrano. Kar sta včeraj podpisala gg. Korošec in Vukičević, ni pakt prijateljstva, to je pakt strahu in bojazni. Mi verujemo, da g. Korošec svojega znanega naziranja o srbskih radikalih, ki jih je njegovo časopisje s tako vztrajnostjo proglašalo za opasno politično gnulobno, ni spremenil. Mi imamo razloga, da smatramo, da se tudi g. Vukičević preko noči ni izpremenil iz protiklerikalnega Sava v klerikalnega Pavla. Oba gospoda sta ostala pri svojem mnenju. Če sta se sedaj odločila, da se pobotata in poljubita kot brata, potem se to je zgodilo iz povsem drugih nego obče državnih razlogov. G. Vukičević je to precej prostodušno tudi povedal. On smatra, kakor je novinarjem povdarjal, svoj pakt s klerikalci kot važen pripomoček za osiguranje večine po volitvah. To znači z drugimi besedami: G. Vukičević je uverjen, da volitve sedanjih njegovih vlad ne bodo prinesle večine in iz strahu, da bo po-
menil 11. september zanj katastrofo, si sedaj, ko ima sredstva državne moči v svojih rokah, z volilnimi koncesijami skuša ustvariti rezervo, ki bi mu za slučaj volilnega poraza, s katerim očitno kar najresnejše računa, služile kot pomožne čete. Zato sklepa pogodbe z Nemci in Madžari, zato podpisuje pakte prijateljstva s klerikalci proti naprednim nacionalnim ljudem, katere je še nedavno pozival v najostrejši boj zoper današnje prijatelje!

A klerikalna stranka? Za njo je bila mučna zadrega g. Vukičevića resna bilka. Kompromitirana do kosti v negativni opoziciji in pozitivnem delu na vladi, do golega razkrinkanja pred narodom z vsemi svojimi »velikimi gesli«, se SLS sedanjih volitev boji, kakor še nobenih. Ona se zaveda, da bi jo — ako bi bile volitve res svobodne — tokrat zadel poraz, ki bi pred celo državo posvedočil, da je slovensko ljudstvo pričelo svoj končni obračun s stranko, ki je Slovencem zapravila skoraj vse pozicije v Jugoslaviji.

Zaslepljenost nekaterih voditeljev SKS, ki se niso upali stresti Radevece zagrebške komande, je sicer preprečila, da bi bila na klerikalce dne 11. septembra udarila enotna napredna fronta, in akoravno imajo prvaki SLS vzroka dovolj, da so g. Puclju in srca hvaležni, se vendar zavedajo, da s tem opasnost ni odpravljena. Lastni moralni in politični kapital SLS je zapravljen, pomagati ji moreta le še sila in pritisk državne moči.

G. Vukičević je iz strahu pred 11. septembrom revidiral svoje prepričanje o absolutni neskladnosti klerikalizma z državno politiko, klerikalci so se iz istega razloga v formalnem paktu odrekli temelju svojega programa ter se zavezali, da bodo zvesto služili stranki, katero smatrajo, ako niso tudi v tem oziru vedno le brezdušno lagali, za nesrečo naše države in še posebej za predstavitelje — da se poslužimo njihove terminologije — velesrbskega, protislovenskega, centralističnega, korupcijskega in nasilniškega režima. Radič je po trpkih izkušnjah in po ljuti volilni borbi, v kateri ni bil porazen, dospel do kapitulacije svojega programa. Korošec si je svoj »27. marc« žele v naprej dogovoriti...

V tem moralnem ambijentu je naravno, da se novi prijatelji skušajo drug drugega že v naprej obrniti. Z radikalne strani se računa, da bodo klerikalci strahom in volilnih plesati tako, kakor bodo godli radikalni prvaki (katerih notorično nepoznavanje razmer v naši ožji domovini se vedno znova naravnost strašno dokumentira), klerikalci zopet so se tik pred sklenitvijo »pakta prijateljstva« podvizali, da vložijo svoje kandidatske liste ter tako preprečijo morebitne kompromitirane poskuse slovenskih radikalov — ki so sedaj seveda vsi vneti pristaši g. Vukičevića — se spraviti na »skupne liste«, kakor so jim bili popreje obetali. »Pakt prijateljstva« ni le pakt strahu in bojazni pred 11. septembrom, je tudi pakt neiskrenosti dveh strank, ki jim je v ostalem neiskrenost bistvena lastnost.

Gg. Vukičević in Korošec pa bosta spoznala, da je njuna spekulacija pone- srečena. Niti ne bodo Vukičevićevi fermi pomazali klerikalcem, niti bo klerikalna pomoč rešila g. Vukičevića. Po 11. septembru se bomo nahajali pred povsem drugo situacijo, nego jo predvideva blejska krapja kupčija.

„Pakt prijateljstva“ med Vukičevićem in klerikalci

Ministrski predsednik na Bledu. — Njegove značilne izjave o pogodbi s SLS. — Sestanek z dr. Korošcem in podpis pogodbe. Kaj določa »pakt prijateljstva«

Bled, 11. julija t. Po sobotni kratki prijavi v dvoru je predsednik vlade g. Vukičević prebil večer v družbi čl. poslanika Sebe. Včeraj zjutraj je bil na lovu, ob pol 11. pa ga je sprejel kralj v dveurni avdijenci, v kateri je ministrski predsednik obvestil vladarja o politični situaciji ter o poteku volilnih prijav. Kralj je predsednika vlade pridržal na kosilu.

Ob 3. popoldne je g. Vukičević, ki je nastanjen v vili Mankoč, sprejel novinarje. Najprej jih je obvestil, da je kralj podpisal nekatere manjše ukaze; m. dr. je penzioniran veliki župan moravske oblasti Zdravkovič.

Na vprašanje novinarjev, kaj more povedati o svojem paktu s klerikalci, je odgovoril: »Vprašajte g. Korošca«.

Opozorjen na nedeljski uvodnik »Jutra«, je izjavil g. Vukičević:

»Z g. Korošcem sva napravila »pakt prijateljstva«, ki velja za volilno dobo in za pozneje. Kakor vidite, si vlada zagotavlja večino. Opozicija more dobiti nekaj mandatorov več, toda oblasti ne dobiha z ozirom na ta politični moment.«

Glede vsebine kleroradikalnega pakta g. Vukičević ni hotel dati nobenih izjav, ponovne pripombe novinarjev, da gre tu za kapitulacijo avtonomistične politike SLS, je pa potrdil s formalnim ugovorom, češ: »Ako se stranke sporazumevajo, ali mora to značiti kapitulacijo? To je le »sredstveno prilika«.

Zvečer ob 7. se je pripeljal na Bled dr. Korošec, ki je poiskal min. pred-

sednika v vili Mankoč. Kakor se iz dobro poučenega vira čuje, je bil pri tej priliki »pakt prijateljstva« med radikal-

sko skupino g. Vukičevića in SLS tudi formalno podpisan.

Po tej konferenci je g. Vukičević povabil dr. Korošca na večerjo v hotel »Toplice«, ki je potekla nepolitično, ker so se je udeležili tudi poslanik Seba, kraljev osebni zdravnik dr. Koen in nekateri višji uradniki s svojimi damami.

Danes dopoldne se je min. predsednik odpravil v dvorcu Suvorov ter se je po kosilu odpeljal čez Ljubljano v Maribor.

Bled, 11. julija t. Kleroradikalni pakt, ki ga je krstil g. Vukičević kot »pakt prijateljstva« med srbskimi radikalci in slovenskimi klerikalci, je, kakor se zatrjuje, sedaj tudi formalno podpisan. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je njegova glavna vsebina sledeča:

Min. predsednik bo zlasti kot notranji minister na vso moč podpiral klerikalne kandidature ter bodo v to svrhu izdane političnim oblastvom primerne instrukcije, ako bi se mogel vršiti pristisk na volilce.

SLS se zato obveže, da bo v novi Narodni skupščini brezpogojno podpirala Vukičevićevo radikalno grupo.

SLS bo že tekom volilne borbe odstavila svoja dosedanja avtonomistična gesla z dnevnega reda ter bo po volitvah v parlamentu podala svečano izjavo, s katero bo priznala Vladovanjsko ustavo in na njej osnovano ureditev države kot bistveno točko svojega programa.

Med g. Vukičevićem in SLS se bodo nadaljevala pogajanja, da se po tej izjavi klerikalna stranka združi na način, ki se bo še določil, z Vukičevićevimi radikalci v enotno parlamentarno-politično skupino.

Vukičevićeve konference v Mariboru

Politična večerja v hotelu Meran. — Pod klerikalno in vladno zaščito skušajo omogočiti skupen volilni nastop radikalov, Nemcev in Madžarov

Maribor, 11. julija v. Min. predsednik Vukičević se je pripeljal v Maribor ob 19.30. Zglasil se je najprej na policijskem komisariatu. Mariborski in celjski radikalci so ga čakali pri Grajski kleti, drugi pa so se mu peljali nasproti v avtomobilih proti Celju, pa so ga na cesti zgrešili. Tako se je Vukičević pripeljal v Maribor sam s svojim sinom in z orožnikom. Veliki župan dr. Schaubach ga je pričakoval pred hotelom »Meran«, kjer je bila napovedana skupna večerja. Ob 20. se je g. Vukičević res pripeljal v hotel. Skupne večerje so se udeležili gg. Vukičević, dr. Schaubach, dva celjska radikalca, trije svaki dr. Ravnik, Tavčar in Stefanovič, nekaj drugih kleroradikalov in policijski nadsvetnik Kerševan. Prišla sta tudi dva mlada kaplana, ki pa sta se vsedla v levi sobi restavracije ob vhodu. Dostop v hotel je bil zastražen. Na cesti sta stala policijski stražnik in Vukičevićev žandar, v veži pa dva detektiva tako, da nihče ni mogel nepoklican na vrt, kjer se je vršila večerja.

Volilni sporazum med SDS in zemljoradniki v Bosni

Sarajevo, 11. julija. n. Včeraj je po pogajanjih, ki so se vršila včeraj in predvčeršnjim prišlo do sporazuma med SDS in zemljoradniki, da v sarajevski in travniški oblasti postavita stranki skupne kandidature, s čemer je zagotovljeno, da bosta dobili obe stranki v teh dveh oblastih vsaka po en mandat. V sarajevski oblasti bo kandidiral v imenu SDS direktor Milan Cuković, v Travniku pa bo SDS v sporazumu z zemljoradniki kandidiral voditelj zemljoradnikov Gjura Kostojića.

Krasni shodi SDS v Dalmaciji

Split, 11. julija. r. Včeraj je prisel v Biograd na morju Svetozar Pribičević, katerega je sprejela in oduševljeno pozdravila večštevna množica. Vodja SDS je obširno govoril o političnem položaju. Prečnemti kraji so prava pastorka sedanje vlade. Radikalci in tudi davidovičevci smatrajo prečanske kraje za nekako kolonijo, ki naj jim da mandate. Ti kraji nimajo nobene besede v državni politiki. V vladi so bili zastopani samo tedaj, ko je SDS vodila državno upravo. Pribičević je nato napadel vlado, ki vrši pred volitvami nasilja in brez stida postavlja s pomočjo policije poslanske kandidature.

Tekom dneva je Pribičević priredil še dva shoda, in sicer v Benkovcu in v Smilčicu.

Kandidat SDS za Sušak

Sušak, 11. julija. n. Danes je bila tukaj konferenca sreskih delegatov SDS za srez Sušak. Soglasno je bil postavljen za sreskega kandidata dr. Ivo Orlić.

Kandidature SDS za varaždinsko okrožje

Varaždin, 11. julija. r. Včeraj se je vršil v Varaždinu odlično obiskan zaupniški shod SDS za varaždinsko okrožje in Medimurje. Predsednik okrožnega odbora SDS je prečital po uvodnih besedah soglasno sprejete srezke kandidature in od vseh srezov izraženo željo, da bodi nosilec liste SDS v varaždinskem okrožju zopet dosedanjí narodni poslanec dr. Hinko Krizman. Zborovalci so z ogromnim navdušenjem in ploskanjem sprejeli to kandidacijo. Srečni kandidat za Čakovce in Varaždin je dr. Ivan Novak, za Ivanec Stanko Kropce, za Kurajec dr. Stjepan Iveković, za Krapino dr. Juraj Barbot, za Prelog dr. Janko Baričević itd. Po proglašeni kandidaturi je podal dr. Hinko Krizman daljše poročilo o političnem položaju.

Seja državnega volilnega odbora

Beograd, 11. julija. r. Danes dopoldne je nadaljeval plenem državnega odbora za volitve svoje delo. Na današnji seji so bila določena volilna mesta v Sloveniji in v Dalmaciji. Kolikor je znano, ostanjejo v Sloveniji ista volišča, kakor so bila pri oblastnih volitvah razun tam, kjer je število volilcev preseglo 800 in se morajo taka volišča po zakonu razdeliti. Državni odbor bo delal do 19. t. m. in imenoval predsednike posebnih volilnih mest, kakor bo vse elaborat izvečen sodiščem v izvršitev. Ker je predsednik kasacijskega sodišča odložil svoje mesto, je bil na njegovo mesto izvoljen kasacijski sodnik Nikola Trpežić.

Strah pred volitvami...

Skupina g. Vukičevića išče zaveznike vsepovsod. — Motivi pogodbe s SLS. — V pričakovanju ponovne seje radikalnega glavnega odbora. — Pašičevci ne vedo ne kod ne kam

Beograd, 11. julija p. Ker je ministrski predsednik v Sloveniji in s skoraj vsi drugi ministri in vodilni politiki odsotni iz Beograda, je politično življenje v prestolici docela zastalo. Vršila se je le seja državnega volilnega odbora, ki svoje priprave že završuje in bodo kmalu imenovani vsi predsedniki volišč.

Večjo politično živahnost napovedujejo za sredo, ko se zopet sestane glavni odbor radikalne stranke. Že danes je gotovo, da odbor tudi v sredo ne bo sprejel nikakih sklepov, ker so mišljenja med pašičevci, ki imajo glavni odbor docela v svojih rokah, še vedno razcepljena in se zavzema skoro vsak za drugo taktiko. Kot kurioznost je treba nocoj zabeležiti vest, da se je pojavila med pašičevci močna struja, ki zahteva volilno abstinenco kot protest proti volilnim nasiljem vlade. Volilna abstinenca naj se proglasi in utemelji s posebnim manifestom na volilce. Čeprav je izključeno, da bi se pašičevci volitev res ne udeležili, je ta pokret vendar zelo značilen za današnje razpoloženje med radikalci.

V sredo zjutraj se vrne v Beograd g. Velja Vukičević, ki se bo nato že dopoldne torej pred sejo radikalnega glavnega odbora vnovič sestal z g. Aco Stanojevićem.

Chamberlain o aktualnih problemih

Na včerajšnji seji spodnje zbornice je zunanji minister podal optimistične izjave o zunanjepolitičnem položaju

London, 11. julija (lo). V odgovoru na interpelacijo Arturja Ponsonbyja, ki je bil tajnik za zunanje zadeve v delavskem ministrstvu, je danes zunanji minister Chamberlain očrtal v spodnji zbornici zunanjepolitično situacijo.

Na očitjanje, da se prepuščajo Društvu narodov in skupščini in da je tekom treh let ugotovilo, da se je ta institucija zelo ojačila. O vprašanju o katerih se preje ni moglo nič razgovarjati, se razpravljala sedaj pri Društvu narodov v zelo prijateljskem duhu. Sestanek med Chamberlainom, Stresemannom in Briandom se je vršil na njegovo pobudo, tekom katerega je razložil vzroke, ki so privedli do preloma med Rusijo in Anglijo. Ob tej priliki je izjavil minister, da Anglija noče tirati to zadevo dalje, niti siliti druge države, da se vmešava v to stvar. Edina zadeva, ki se je razpravljala privatno, je bila pripustitev Nemčije k mandatni komisiji.

Glede predloga, da naj se razpravlja med Anglijo in Ameriko glede ukrepov za preprečitev vojne, je Chamberlain izjavil, da je redno udeleževal sestankov Sveta Društva narodov in skupščini in da je tekom treh let ugotovilo, da se je ta institucija zelo ojačila. O vprašanju o katerih se preje ni moglo nič razgovarjati, se razpravljala sedaj pri Društvu narodov v zelo prijateljskem duhu. Sestanek med Chamberlainom, Stresemannom in Briandom se je vršil na njegovo pobudo, tekom katerega je razložil vzroke, ki so privedli do preloma med Rusijo in Anglijo. Ob tej priliki je izjavil minister, da Anglija noče tirati to zadevo dalje, niti siliti druge države, da se vmešava v to stvar. Edina zadeva, ki se je razpravljala privatno, je bila pripustitev Nemčije k mandatni komisiji.

Glede predloga, da naj se razpravlja med Anglijo in Ameriko glede ukrepov za preprečitev vojne, je Chamberlain izjavil, da

želj tem razpravam najlepšega uspeha in da bi bilo neumestno ko bi že sedaj začrtali smernice, na podlagi katerih naj bi se ti razgovori vršili. Za nas, je nadaljeval Chamberlain, je jasno, da do vojne med Ameriko in Anglijo ne bo prišlo.

Glede ženevske pomorske razorožitvene konference je izjavil Chamberlain, da upa v njen uspeh in da se bo pomorsko oboroževanje znatno omeljilo. Angleška delegacija je na konferenci predložila obširne predloge za razorožitev, ki bi prihranili, ako bi bili sprejeti, Angliji do 50 milijonov funtov stroškov. Iz tega lahko vsakdo razvidi, kako resno misli Anglija za razorožitvijo na morju. O omejitvi skupne toneže vojnega brodogradnje se je v časopisju mnogo razpravljalo, vendar pa bi bilo to brez pomena, ako ne bi se omejilo število voilnih ladij napadalnega značaja. Niti na misel, je nadaljeval Chamberlain, nam ne prihaja, da bi temkovali v pomorskem oboroževanju z Ameriko. Smo zato, da vlada med tema dvema državama popolna enakopravnost v oboroževanju na morju. Anglija hoče edino zavarovati svoja trgovinska pota, olajšati vojna bremena in zagotoviti svetovni mir. Upam, je zaključil Chamberlain, da bodo došli konferenci s strani ameriškega predsednika Coolidgea predlogi, ki bodo omogočili, da se konferenca uspešno zaključi in dalj pobudo mednarodnim konferencam ki se bodo tudi bavile z razorožitvijo na kopnem in na morju.

Atentat na irskega podpredsednika

Neznanci so ustrelili ministra O' Higginsa. — Doslej še niso dobili zločincev. — Poostritev položaja na Irskem

London, 11. julija (lo). Podpredsednika irske države in ministra za pravosodje ter zunanje zadeve O' Higginsa so ustrelili v Dublinu trije neznanci. Podpredsednik je bil težko ranjen in je izdihnil kmalu po atentatu. Morilci so zbežali.

Zadnje besede umirajočega podpredsednika so bile: »Umrem v miru s svojimi sovražniki in za svojo domovino. Grem, da se združim z Michaelom Collinsom.«

Dublin, 11. julija s. Ob priliki umora ministra O' Higginsa je predsednik svobodne irske države Cosgrave pozval irski narod, naj kljub žalosti nad izgubo odličnega državnika ne izgubi ravnotežja. O' Higgins je bil neupogljivo voljo in energijo sledil Griffithu in Collinsu. Vojaske oblasti odklanjajo vsako odgovornost za atentat in zagotavljajo, da noben prostovoljec v armadi ni bil soudeležen. Kabinet irske države je imel takoj, ko se je izvedelo za atentat, žalno sejo. V severni Irski vlada zaradi dogodkov v Dublinu živahen interes. Angleško časopisje zahteva, naj vzamejo elementi miru vodstvo in končno vzbostavijo red. Tekom današnjega dneva je bilo nekaj oseb aretiranih. Ugotovljeno je, da je sodelovalo pri atentatu pet oseb, od katerih sta dva le pazila, da so ostali nemoteno izvršili svoj posel.

Strahovita vremenska katastrofa v Nemčiji

Nadaljna poročila o strašnih posledicah neurja. — Neurje tudi v Piemontu

Berlin, 11. julija s. Kakor smo poročali se je v noči od petka na soboto utrgal v Harzu oblak, ki je posebno prizadel kraje Glashütte in Kottloiba. Nevhita je divjala tudi na češki strani. O obsegu katastrofe še dosedaj ni točnih poročil. Do danes popoldne so po uradnih poročilih izkopal 145 po privatnih vestih pa 161 mrtvih. Število pogrešanih znaša 30 do 50. Škoda je ogromna. Velike tovarne, žage in mlini so uničeni. Visoka voda je odnesla mnogo živine, žita in klate.

Državni finančni minister je izročil saški vladi milijon mark kot prvo pomoč za poškodovane kraje in žrtve katastrofe. Danški poslanik je v imenu svoje vlade izrazil državnemu kancelarju sožalje radi katastrofe na Saškem. Tudi papeški nuncij Pacelli je izrazil saški vladi svoje sožalje.

Kakor cenijo, je katastrofa uničila 300 kvadratnih kilometrov obiludne zemlje. Tri normalne železniške proge in dve ozkotirni je treba z vsemi mostovi in ostalimi napravami na novo graditi. Industrija ur v

Glashütte je utrpela ogromno škodo. Saška vlada je imenovala saškega ministrskega predsednika za državnega komisarja, ki bo vodil vsa dela za obnovo opustošenega ozemlja. Najprej je izdal razglas, s katerim poziva na prostovoljne prispevke.

Berlin, 11. julija (be). Navzlic velikim naporom za reševanje ni bilo mogoče dobiti natančnejšega pregleda strahovite katastrofe v dolini Labe. Vse železnice so bile uničene, vsi mostovi odnešeni. Dosedaj znaša škoda 30 milijonov mark.

Turin, 11. julija o. Silno neurje je povzročilo v pokrajini Cavalese v Piemontu mnogo škode. Cesta, ki vodi v Ceresole Reale, je močno poškodovana: mesteca je popolnoma izolirano. Zrušila sta se dva mostova. Na mnogih krajih so cesto zaprli zemeljski usadi, drugod pa jo je razorala voda. Hudournik Orco je poplaval obsežna polja. Vse telefonske in brzojavne zveze so pretrgane. Obžalovati je tudi eno človeško žrtv. (Glej obširno poročilo na 6 strani).

Odmevi pakta med Korošcem in Vukičevićem

Kaj pravijo večji jugoslovenski listi o pogodbi med klerikalci in Vukičevićevimi radikali

Ljubljana, 11. julija. Vukičevićovo potovanje na Bled je bilo spremljano z veliko politično senzacijo. Vest o kapitulaciji SLS pred državo ureditvijo je izzvala raznovrstne komentarje vseh večjih listov v državi.

Zagrebski »Jutarnji list«, ki je prvi objavil poročilo o predstojem aranzmaju med dr. Korošcem in Veljo Vukičevićem, ima v današnji številki podrobno poročilo z Bleda, kjer potrjuje svoje sobotne vesti. O doseženem aranzmaju med dr. Korošcem in Vukičevićem pravi, da obstaja v naslednjem: Vlada bo podpirala klerikalce pri sedanjih skupščinskih volitvah. Velika župana v Mariboru in Ljubljani bosta prešla primerne instrukcije od vlade v Beogradu. Ta »sporazum prijateljskega sodelovanja« se bo po izvršenju volitev izpremenil v tesno koalicijo in nato v fuzijo.

Glede slovenskih radikalov poroča »Jutarnji list«, da bodo pozvani, da glasujejo za liste SLS, ker so sami preslabi, da bi postavili svoje kandidature. Sicer pa sta dr. Korošec in Velja Vukičević sklenila prepustiti radikalom v Sloveniji, da glasujejo po mili volji. Brezobzirno postopanje vladnih radikalov s svojimi slovenskimi pristaši je izzvalo med ljubljanskimi radikali precej mučno situacijo. Voditelj ljubljanskih radikalov so propadli tudi s svojimi osebnimi predlogi, ki so se nanašali na skromne koncesije personalno-uradniškega značaja.

Se značilnejši je komentar zagrebskega »Obzora«, ki prinaša iz Beograda naslednje poročilo: Aranzma med doktorjem Korošcem in Veljo Vukičevićem je iznenadil vse beograjske politične kroge, zlasti pa radikale. Člani glavnega odbora smatrajo, da je Vukičević kršil statute radikalne stranke, ker je sploh nekaj sklepal z dr. Korošcem in se pri tem ni oziral na to najvišjo stran-

ovcem, da ga hočejo obdržati za poslanca. Radičevci kandidirajo živinozdravnika g. Josipa Rauterja. Ta gospod (pardon! kmet) je v našem srezu od večera. Njegova kandidatura je dokaz, da radičevci v celnem srezu med svojimi stariji pristaši nimajo nobenega sposobnega moža.

»Obzor« poroča dalje, da se je njegov poročevalec nato obrnil na člana sedanjice vlade in ga opozoril na izjavo doktorja Zupaniča, da o sporazumu med dr. Korošcem in Veljo Vukičevićem ni bilo obveščeno slovenske radikalne organizacije. Ta član vlade je odvrnil, da je vlada popolnoma pravilno pojmovala položaj v Sloveniji. Ona ve, da radikali v Sloveniji nimajo posebne veljave. Velja Vukičević je sklenil svoj sporazum direktno z dr. Korošcem in ne s posredovanjem slovenskih radikalov, ki so v političnem pogledu v Sloveniji brez veljave. Vsekakor pa so bili slovenski radikali, ki se nahajajo v Beogradu radi teh vesti zelo iznenadeni in smatrajo, da je Vukičević na ta način javno izrazil svoje nezaupanje napram slovenskim radikalom ter njihovo dosedanje akcijo ocenil kot najslabšo.

Beograjska »Politika« pa prinaša v nedeljski številki to-le dr. Koroščevo izjavo: Naši odnosi napram radikalom so najpristranejši in kar moči tesni. Po volitvah bomo sestavili del vladne večine. Sedaj ni bilo ničesar zaključeno. Kar je sklenjeno, je bilo sklenjeno že prej. Z radikali ostanemo prijatelji danes in v bodoče. Kar se pa tiče radikalne stranke, vedite, da je na tem svetu vse minljivo.

ovčiam, da ga hočejo obdržati za poslanca.

Radičevci kandidirajo živinozdravnika g. Josipa Rauterja. Ta gospod (pardon! kmet) je v našem srezu od večera. Njegova kandidatura je dokaz, da radičevci v celnem srezu med svojimi stariji pristaši nimajo nobenega sposobnega moža.

Radičevci in volitve

Zanimive izjave Pavla Radića

Bled, 11. julija. T. Pavle Radić je danes sprejel v vilji Vilsona novinarje, med njimi se je razvil nekako sedeči razgovor:

— Kaj je bil, g. minister, predmet Vaše avdience?

— Evo, že štiri mesece nisem bil pri kralju. Mislim, da je potrebno, da o politični voditelji v stalnem stiku s kraljem. Potrebno je bilo, da nekdo od naše strani poudari krono o vsem onem, kar se je odigralo v zadnjem času. Naša država ni samo balkanska, nego je tudi evropska sila. Tako naj tudi v bodoče ostane. Nam je kot državotvorni stranki od tega, da vemo, kako se naša država vodi. Politike ni mogoče izvajati po nekem receptu. V vsakem slučaju pa mora ostati na parlamentarni podlagi.

— Kako mislite, g. minister, da bo odredila Narodna seljaška stranka pri sedanjih volitvah?

— Ako bodo volitve svobodne, potem mora biti naš uspeh zelo lep, zlasti ker so vse druge stranke tako razcepljene.

— Kakšne razlike obstojajo med seljaško in zemljoradniško stranko?

— Zemljoradniška stranka za razredno borbo, proti odškodnini pri agrarni reformi in za jugoslovenstvo. Mi odklanjamo borbo in smo za odškodnino pri agrarni reformi, vprašanje jugoslovenstva pa prepustimo razvoju.

— Kako to, da postavlja seljaška stranka svoje liste poleg zemljoradniških list?

— Ta stvar še ni gotova. Ako pojdemo z zemljoradniški v nekaterih okolišnih skupno, v drugih pa razdeljeno, se bočemo v vsakem slučaju sporazume, da ugodimo najboljši seljaškim interesom. V zemljoradniški stranki obstoja struja za prehod v našo stranko, dočim trdijo neki drugi njihovi voditelji, da ta stvar še ni dozorela.

— Kako dolgo ostanete, g. minister, na Bledu in kdaj prispe g. Stepan Radić?

— Jaz odpuščen po vsej verjetnosti jutri, pojutrišnjem pa prispe g. predsednik, ki bo zaprosil za avdience.

— Neki krogi obtožujejo g. Radića radi njegovega izpremenljivega značaja in smatrajo, da se zato HSS ne more vzeti v resno kombinacijo?

— V ustavni in parlamentarni državi ne odločajo osebene simpatije ali antipatije. Ni treba pozabiti, da je naša stranka postavila kakih 20 zakonskih načrtov, večnoma gospodarskega značaja; zlasti je treba poudariti davčno reformo. Žal nam ni uspelo da vse te stvari dokončamo. Nova skupščina bo pač morala upoštevati našo moč.

— Kaj sodite o pokretu, ki se v zadnjem času pojavlja proti g. Radiću?

— To ni nič. Hrvatski blok je skupina domisljavih voditeljev brez volje in brez pozitivne ideje. Nje družijo samo bes proti g. Stepanu Radiću.

Požar vladnih poslopij

Pariz, 11. julija. (pa.) V Santiagu de Chile je požar uničil prostore finančnega in justičnega ministarstva.

Politične beležke

Volilna prognoza srbskega demokrata

Davidovičevski »Vranjski glasnik«, ki izhaja v Vranju, priobčujo zanimivo volilno prognozo. Demokratski zajednici, med katero šteje tudi samostojne demokrate, daje 150 mandatov. Radičevci odrežejo v tej prognozi z 20 mandati, z ravnotolikim številom vukičevićevci, dočim daje Maksimovičevim centuram nekoliko več, 25 mandatov. Skupno 65 radikalnih mandatov. Radičevcem jih daje 48.

Zakaj sta SLS in SKS tako hitro vložili liste

Znano je, kako zelo se je tako našim radičevcem, kakor tudi klerikalcem mudilo z vlaganjem kandidatnih list. Vzrok je jasen. Klerikalci so hoteli pred nosom zapretili vrata g. radikalom, ki so upali, da bodo prišli pri SLS pod streho vsaj z enim mandatom. Gosp. Vukičević je pustil svoje radikale v Sloveniji na cedilo in ni zanje zahteval ničesar, klerikalcem pa koncediral vse. Naši radičevci so se morali z vložitvijo liste tako požuriti na zahtevo iz Zagreba. Zagrebski gospodi in njihovi slovenski eksponenti so namreč hoteli postaviti pred gotovo dejstvo one stare in prave »samostojneže«, ki so proti Radičevi kandidaturi v Sloveniji in za napredni blok.

Laž ima kratke noge

Zagrebska komanda v SKS je mnoge zveste pristaše te stranke vznemirila, zato jim skušajo natresti peska v oči. Agitatorji vodstva ljubljanskih radičevcev hodilo po deželi in lažajo ljudem, da so se pogajanja za vstop SKS v napredni blok razbila zato, ker je SDS zahtevala za nosilca skupne liste na Kranjskem dr. Žerjavi. Ničesar pa ne govore o tem, da so oni sami za vsako ceno zahtevali za nosilca na Štajerskem g. St. Radića, na Kranjskem pa g. Pučija. Sami se sramujejo Radića in sramujejo, da so radi njega razbili pogajanja. — Višek pa je dosegel oni te agitatorjev, ki je drzno lagal, da je SDS ponujala g. Pučiju mandat »nekje na petem mestu« in sicer vezana sreza Krško in Novo mesto. Ljudje seveda številki ne poznajo in zato ne vedo, da bi ta dva okraja dala naprednemu bloku najmanj 5000 glasov, kar pomenja ravnotako siguran mandat kakor nosilstvo. — Seveda agitatorji tudi previdno zamože, da so radičevci razbili pogajanja že na zahtevi po Radičevi kandidaturi, tako da od pravih pogajanj o kandidaturah na Kranjskem sploh ni bilo. Somišljenike prosimo, naj laži radičevskih agitatorjev povsod razkrijo kajalo in razjasnijo.

Klerikalna polomija na Mirni

Ze cel mesec so agitatorji SLS agitirali za shod, ki je bil napovedan za nedeljo 10. t. m. v Mirni in kateremu so dali zvezo ime tabora, ki bo po njihovem besedem pripovedovanju zbral najmanj 10 tisoč klerikalnih pristašev skupaj. Da bi ljudstvu omogočili čim večjo udeležbo, so opustili skoro v vseh okoliških farah deset maso in popoldansko službo božjo. Mesto najavljenih 10.000 pa je prišlo na »tabor« komaj okoli 500 ljudi. Slaba udeležba je vplivala tudi na klerikalne govornike in na zborovalce, tako da je shod potekel brez pravega navdušenja. Ko so govorniki pričeli pripovedovati o velikih zaslugah SLS na vladi za Slovenijo, so se ljudje pričeli začudenj spogledavati, ker nihče med njimi ne plačuje niti za vinar manj davka, odkar so se klerikalci zvezali z radikali.

«Slovenec» pred desetimi meseci o radikalni stranki

«Slovenec» z dne 5. septembra l. l. je objavil uvodnik o radikalni stranki, ki je z ozirom na sedanje kombinacije med Vukičevićem in SLS danes mnogo bolj zanimiv, kakor je bil takrat. Pred desetimi meseci je pisalo glavno glasilo SLS nastopno: »Z največjo napetostjo zasleduje politično in interesna javnost dogodke, ki se odigravajo zdaj v radikalnem taboru. Gre za obstanek in bodočnost radikalne stranke. Vsekakor je nevarnost za razpad po sedanjih razmerah velika. Njena usoda je svaren vprašanje, kaj zadene stranko, ki se je izneverila svojemu programu in svoji nameni. Srbska radikalna stranka je bila nekaj nositeljica demokracije in svobode, danes je predstavljateljica in glavna opora reakcionarstva, absolutizma in diktatorstva, ki je našla ideal države v ekstremnem centralizmu in postala sovražnica vsake avtonomije. Vsekakor je dejstvo, da je radikalna stranka v teh osmi letih, četudi je po svoji zunanji moči napredovala, notranje čedalje bolj propadala. Sedaj se bo v to »stranko razpadanja« vtopila SLS, glasnica »kristanskega socializma« in »krističnih idealov«, braniteljica »cerkve in vere« proti »velikoserbškemu pravoslavlju in centralizmu«. To bo prava brozg...»

Volitve občinskega starešinstva v Litiu

Litija, 10. julija. Ker se proti obč. volitvam ni pritožil nihče, so se vršile volitve župana in ostalega občinskega starešinstva, kakor je bilo predvideno, v soboto 9. t. m. zvečer ob 18. uri.

Klerikalni klub obč. odbornikov se je sestel že uredno, da so potem kar masovno odglasovali točke po sporedu, ampak opazili smo, da se tam pojavljajo tudi osebnosti in da se krha disciplina. Ravno radi nesoglasja in nediscipline odbornikov SLS so se morale vršiti za nekatera mesta ožje volitve, čeprav jih je klubova seja že na vse pripravila.

Ob udeležbi vseh 17 odbornikov, mesto radi prepoznavnosti odstopivšega nosilca naše liste g. Kunstlerja je vstopil g. Franci

Lajovic, predsednik krajevne org. SDS, je otvoril sejo starostni predsednik g. Zaman. Po skrutiniranih gg. Seguli in Sekšu so se ugotovili sledeči rezultati: župan: g. Hinko Lebingar (14 glasov), g. Zaman I. svetovalec (16 gl.) iz Jabl. Lazov. Nadalje ni obč. svetovalci so po vrstnem redu: gg. Simončič iz Brega (10 gl.), Segš iz Gradiških Lazov, mesar Boršek iz Litije (9 gl.), Kanduš iz Tenetiš.

Skrita opozicija v SLS je pa oddala za g. Konjarja 8 glasov, ki je pa vsled 1 manj kajakega glasu izpadel iz obč. starešinstva. Nekaj se kuha že v začetku!

G. župan Lebingar je nato razvil delovni program novega obč. odbora in je apeliral na opozicijo, naj sodeluje z večino. Novi obč. odbor ima predvsem v načrtu: 1. Elektrifikacijo Litije. 2. Spojitev Hotiča (Gradec), kjer je kolodvor Litija, srecno poglavarstvo in velike predilniške tovarne in podobne Sv. Anton (ki spada dosedaj v občino Trebeljevo) v našo litijsko občino. 3. Ustanovitev samostojne litijske fare. V cerkvenem oziru spada do-

sedaj Litija pod župnika v Smartnem, ki je obenem tudi dekan. Gradec oz. Hotič pa spada v farno Sava in Vače.

Stališče SDS. Imenoma naše stranke je podal nato izjavo g. Lajovic, ki je povdarjal, da je občina predvsem gospodarska institucija, ki ji naj bo mar skrb in delo za blagor občanov. Izjavil je, naj vlada v obč. odboru politična strpljivost, obljubil pa je imenom opozicije, da bo ta glasovala za vse pametne sklepe, ki jih bo obravnaval obč. odbor. Lojalna in stvarna izvajanja zastopnika SDS so našla v vseh močito odobravanju.

G. Segula, ki je bil izvoljen na samostojni listi, je izjavil, da bo njegovo delovanje povsem nepolitično! Jako politično! G. župan, ki ni vendar politični regrut, saj zaseda županski stolček že v tretje, se pa čudimo, da je odrl od občinskega vodstva svojo opozicijo in tako naprtil svojo odgovornost samo eni stranki.

SDS bo stala po svojih zastopnikih zvesto na straži, ter branila interese naših volilcev, ako bodo ti ogroženi!

Angleško-ameriška nasprotstva v Ženevi

ki pa so po angleških poročilih le posledica različne metode, niso pa načelnega značaja

London, 11. julija. (lo.) Delegacije na pomorski razorožitveni konferenci niso še opustile nade, da se reši vprašanje križark. Danes je odbor konferencie ponovno razpravljal o tem vprašanju. Na seji se je pokazalo, da stojija Anglija in Amerika uporno na svojem stališču, akoravno merodajni krogi povdarjajo, da izvirajo ta nasprotja edinele iz različnih metode in ne iz načelnih razlogov. V raznih krogih se je ta dogodek napačno tolmačil kot rivaliteta med Ameriko in Anglijo. Četudi bi se konferenca ponesrečila, bi to še ne pomenilo, da sta si Amerika in Anglija nasprotnici. Angleški krogi smatrajo, da se vprašanje križark ne more rešiti na podlagi celotne tonaže, ker ima vsaka država svoje različne zemeljske in obrambne potrebe. Anglija s svojimi morji in prostornim obrežjem ima različne potrebe kot Amerika. »Times« pravi, da so angleški razorožitveni predlogi edini, ki omogočajo trajno in uspešno razorožitev, dočim predstavljajo japonski in ameriški

predlogi velike izdatke za gradnjo vojnega brodogradnje.

Ženeva, 11. julija. (lo.) Vsled tragične smrti O' Higginsa, ki je bil svojetasno delegat na pomorski razorožitveni konferenci, je bila plenarna konferenca, sklicana za danes popoldne, preložena na nedoločen čas.

London, 11. julija. e. Danes ponoči se je vršila med Londonom, Tokijem in Washingtonom živahna izmenjava brzojav, ki naj bi z novimi predlogi preprečila prekinitve ženevske pomorske razorožitvene konferencie. Iz tega vzroka je tudi šef angleške delegacije v Ženevi zaprosil, naj se današnja plenarna seja konference, na kateri bi bilo treba razglasiti prelom konference, začasno odloži. Komisija tehničnih strokovnjakov bo ponovno poskusila najti temeljni program glede različnih predlogov o omejitvi tonaže križark. Včeraj je bilo to vprašanje odprto tako, da zahteva Anglija 593.000 ton, dočim bi Amerika pristala na maksimum 400.000 ton.

Odgoditev občinskih volitev v Zagrebu

Zagreb, 11. julija. r. Dr. Bogdan Stopar, novomimovni veliki župan zagrebske oblasti, je sklenil odgoditi razpis občinskih volitev za osem dni. Ker je bilo prvotno določeno, da bodo volitve razpisane 18. julija, nakar bi se volitve vršile 28. avgusta, bodo vsi ti akti odgodeni za osem dni. Na ta način bo občinski svet v Zagrebu razpuščen v ponedeljek 25. julija, občinske volitve pa se bodo vršile teden dni pred skupščinimi, to je 4. septembra.

Nov Radičev neuspeh

Slatina, 11. julija. r. Včeraj je priredil Stepan Radić v Slatini volilni shod, na katerem je doživel velik fiasko. Njegovega povabila se je odzvalo jedva 200 do 300 ljudi. Večina prisotnih je začela vpadati ter napadati Radića in njegovo politiko. Radić je sredi svojega govora prenehal in odšel s shoda, ne da bi se poslovlil od aranziranih prireditelj. V Radičevem spremstvu se je nahajal tudi bivši žrnogorski poslanec dr. Sekula Drlijević, ki so ga hoteli tukajšnji žrnogorski kolonisti preteptati. Iz mučnega in nevarnega položaja ga je komaj rešil dr. Stijić iz Osjeka.

Vojni in prometni minister na Jadranu

Split, 11. julija. n. Semkaj je dospel vojni minister general Hadžić. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Nato se je minister vkrcal na vojno ladjo »Dalmacija«.

Sušak, 11. julija. n. V nedeljo popoldne pride zopet na Sušak prometni minister general Milosavljević. S Sušaka bo šel v Kraljevo, kjer ostane njegova rodbina na letovanju. Minister sam pa bo odšel na inspekcijsko potovanje po Primorju.

Obnovitev odnošajev z Albanijo

Beograd, 11. julija. p. Kakor izve vaš dopisnik iz ministrstva za zunanje stvari, bo tekem tega tedna minister dr. Voja Marković izdal naredbo našim konzulom iz Albanije, da se vrnejo na svoja mesta. Tako bo konzul Kolumbatović, ki čaka na Krfu, odpotoval v Valono, konzul Simić bo iz Bitolje odpotoval v Korčo, konzul Živković pa iz Kotorja v Tirano, kjer bo vzpostavil prvi diplomatski kontakt. Koncem tedna bo odpotoval v Albanijo tudi naš poslanik z vsem diplomatskim osebjem.

Rumunski kralj zopet pred smrtjo?

Bukarešta, 11. julija. s. Iz poučenih krogov se izve, da se je stanje kralja Ferdinanda v zadnjih dnevih zelo poslabšalo. V dvornih krogih govore, da je od ure do ure računati s smrtjo. (Glej tudi zanimivo poročilo na 6. str. Ur.)

V Rumuniji znajo

Bukarešta, 11. julija. s. Pri včerajšnjih volitvah v rumunski senat je prešla vladna stranka 96, nacionalna kmečka stranka 17 in manjšinski blok 2 mandata. Opozicija se je mogla uveljaviti le v sedmogrskih okrajih. Parlament je sklican za 15. julija.

Grčija se približuje Italiji?

Rim, 11. julija. o. Stični sta prispela semkaj grški zunanji minister Mihalakopoulos in finančni minister Kafandaris s svojima soprogama. Na postaji so oba ministra sprejeli grški poslanik z osebjem poslanstva, dalje italijanski poslanik v Atenah in načelnik kabineta ministrskega predsednika. Z Mussolinijem se bosta sestala najbrže še danes. Listi simpatično komentirajo prihod grških ministrov.

Clemenceau resno obolel

Pariz, 11. julija. s. Zdravstveno stanje Clemenceauja se je poslabšalo. Bolnik že 14 dni ni zapustil sobe. V zadnjih 48 urah se je stanje še bolj poslabšalo in so morali poklicati več zdravnikov, ki so obvestili rodbinske člane, da je bolnikovo stanje nevarno. Ugotovili so, da Clemenceau nima nobene izrečne bolezni, temveč da so ga začele moči — posebno možgani — rapidno zapuščati. Davi mu je nekoliko odleglo, ter je zavil nekaj malenkosti.

Vohunske in falzifikatorske afere v Rusiji

Moskva, 11. julija. d. V zvezi z razkritjem široko razporedene vohunske organizacije, ki jo je ustanovil in vodil tajni agent angleškega poslanstva v Helsingforsu Boyee, je bilo doslej aretiranih v Leningradu nad 25 oseb. Vohuni so bili po poročilu sovjetskih vladnih krogov v tesni zvezi z ruskimi monarhisti. Zanimali so se predvsem za rdečo armado v Leningradskem okrožju, za rusko vojno industrijo in zlasti pa za kemična bojna sredstva. Med aretiranci je več bivših mornariških oficirjev in uradnikov vojske in drž. uprave.

Moskva, 11. julija. (be.) Komunistična stranka je sklenila, da se dovoli debata na strankinem kongresu o stališču Trockega, kateremu bo dovoljeno, da poda svoje naziranje pisмено in v časopisu.

Moskva, 11. julija. s. Med zaslišanjem je izjavil ponarejevalec listin Drušilovski, da je izdeloval za Bolgarijo določene listine po navodilih bolgarskega poslanika v Berlinu Popova. Dalje je Drušilovski trdil, da so pismo Zinovjeva, ki je svojetasno dvignilo toliko prahu, izdelali ruski emigranti, ki so bili agenti angleške tajne službe.

Amnestija za politične zločince v Bolgariji

Sofija, 11. julija. (be.) Ministrski predsednik Ljapčev je izjavil, da bo vlada pomilostila politične zločince, akoravno nadaljujejo komunisti s protidržavno propagando. Dosedaj je bilo pomilostjenih 750 oseb, drugih 350 pa je še vedno v zaporih.

Francosko-nemška trgovinska pogajanja

Pariz, 11. julija. (pa.) Trgovinski minister Bokanovsky je izjavil, da so na vladnanju francosko-nemških trgovinskih pogajanj krivi edinele Nemci, ki pogajanja vedno zavlačujejo z novimi predlogi, medtem ko je francoska delegacija jasno izrazila, kaj želi in kaj more koncedirati. Če ne pride do sporazuma pred parlamentarnimi počitnicami, si nima Francija ničesar očitati, ker je storiila vse mogoče, da se pogajanja uspešno končajo.

Iz letalskega sveta

Pariz, 11. julija. s. Kakor poroča »Matina«, je Levine ponudil francoskemu letalcu Drouchinu 200 tisoč dolarjev za polet iz Pariza v New York. Levine je izbral Drouchina, ker drži trenutno rekord za polet na daljavo. Po drugih časopisnih vesteh namerava Drouchin leteti z Levinovim letalom v prvih dnevih avgusta.

Komunistična zarota na Kubi

London, 11. julija. s. Iz Havane poročajo, da so pri hišni preiskavi v prostorih komunistične stranke našli obtežen material, na podlagi katerega je bilo 87 komunistov aretiranih. 7 izmed njih je obtoženih, da so pripravljali napad na varnost države.

Krvav spopad med romarji in vojaštvom

Bagdad, 11. julija. (be.) Tu je prišlo do ostrih konfliktov med vojaštvom in romarji. Vojaštvo je rabilo orožje in ubilo pet oseb.

Naši kraji in ljudje

Zaključek Ljubljanskega velesejma

Nedeljski poset je znašal nad 15.000 ljudi. Tudi včeraj, na zadnji velesejski dan, je bil živahen promet. — Skupen obisk letošnjega velesejma se čeni na 70.000 ljudi. — Dve tretjini razstavljalcev sta z uspehom prav zadovoljni.

Ljubljana, ki so jo velesejski prazniki dvignili iz njenega vsakdanjega pokaja, se bo zopet pomirila. Sinoči ob 20. so se zaprla vrata na razstavljeni prostor Ljubljanskega velesejma in bodo ostala zaprta do jesenske pokrajinske razstave (17. do 26. septembra), ki bo letos izredno zanimiva in bo imela poleg drugega priklopljen tudi splošni trgovski oddelek, predvsem za tiste stroke, ki proizvajajo, odnosno razpečavajo leseno in zimsko blago.

Naš velesejem je bil deležen v nedeljo in včeraj zelo velikega obiska. V nedeljo je bil ves velesejski prostor z zabavnim oddelkom vred eno samo veliko mravljišče, posebno popoldne je bila po paviljonih kakor tudi ob zunanjih izložbah velikanska gneča. Med nedeljskimi posetniki so prevladovali naši, podeželani iz ljubljanske in mariborske oblasti. Manjkalo tudi ni Srbov in Hrvatov. Celo inozemcev je bilo večje število. Iz Grčije je prišlo več trgovcev, ki so sklenili znatne kupčije v papirju.

Nadrobna razprodaja razstavljenega blaga, ki se je deloma pričela že v nedeljo, se je včeraj, na zadnji sejski dan, nadaljevala. Posamezni razstavljalci so porazprodali skoro vse razstavljene predmete, ker so jih dajali po zmernih cenah.

Da je bil moralni uspeh letošnjega velesejma zelo velik, ni treba posebej povdarjati. V celem je posetilo naš velesejem 70.000 ljudi. To število je sicer manjše kakor prejšnjega leta, vendar je še vedno znatno. Zmanjšanje števila sejmarjev pa ne gre na račun resnih interesov za blago. Nasprotno, kupcev je bilo letos mnogo več, kakor lani. Iz ogledovalci so ostajali bolj doma. Morda jih je zadrževala preludna vročina, deloma pa ima naša javnost premalo razumevanja za pomen te najvažnejše slovenske gospodarske ustanove, ki pomaga s svojo obsežno propagando za našo industrijo, obrt in trgovino večati slovensko blagostanje.

Ob tej priliki naj zopet opozorimo našo vladno, da je njena dolžnost, da nakaže Lj. velesejmu podporo, ki odgovarja važnosti te institucije, ne samo za slovensko, marveč sploh za vse naše jugoslovnsko gospodarstvo. Dasi se je polajša našega gospodarstva izza lanskega leta malo izboljšal, vendar je še vedno kritičen, in zato mora vlada še vedno v veliki meri podpirati vse one čimtelje, ki pomagajo naši produkciji in trgovini na noge. Podpora se je že oblikovala. Naj torej ne ostane samo pri oblihlbi!

Kolikor se da presoditi po približni cenitvi, sta bili okrog dve tretjini razstavljalcev z uspehom velesejma prav zadovoljni. Predmeti, ki so se dobro prodajali, so bili med drugimi: usnje (ki ga je primanjkovalo) in usnjati izdelki, papir (katerega so samo Grki kupili 30 vagonov), les (ta-volete), suknjo, platno za perilo, preproge, avtomobili, motorna in navadna kolesa, kmetijski stroji (katerih je primanjkovalo) in orodje, pisalni stroji, šivalni stroji, čokolada, testenine in drugo. Letos je imel sejem mnogo predmetov, katerih lanko leto ni bilo, tako stroje za čevljarje, za trde klobuke itd. Kredito in izdelke iz mavca je razstavila letos domača tvrdka. Slikarske podloge za slikanje sob itd. so bile letos tudi domače. Prav tako res lepi izdelki umetnega cvetja. Zanimala je izložba Trboveljske premogokopne družbe, ki je razstavila rudnik v miniaturo. Trgovci in obrtniki, posebno Srbi in Hrvati, so se zelo zanimali za razstavo tvrdke »Organizator« v Ljubljani, ki propagira nov način knjigovodstva po kartotečnem sistemu. Metoda je ameriška in jo uporabljajo v vseh modernih državah. Način tega knjigovodstva je siguran in prav cenen (izumitelj matematik Taylor). Po tem načinu ima vsak dnevno zaključno bilanco tako, da more vsakdo dnevno razvideti uspeh svojega poslovanja. Zanimanja je bila deležna tudi razstava umetnin, katere materialni uspeh pa je bil zaradi skoposti bogatejših slojev, žal, minimalen.

Podrobnejše poročilo o uspehu letošnje prireditve Ljubljanskega velesejma bo že središče. Za enkrat smo navedli samo nekaj površnih utisov in približnih podatkov.

ki pa vendar pokazujejo dober uspeh za razstavljalce ter nam obenem povedo, da so se velesejski funkcionarji v polni meri poborili za to, da privabijo kupce iz najrazličnejših krajev naše države in celo iz inozemstva. Uspeh je tolik, da se je že mnogo razstavljalcev prijavilo za pokrajinsko razstavo, odnosno za prihodnji vzorčni velesejem. Največja hvala za lep uspeh gre predsedniku velesejma g. Franu Boniču, predsedniku upravnega odbora g. Avgustu Praprotniku in ravnatelju g. Milanu Dularju. Ni pa tudi pozabliti na marljivo uradništvo velesejske pisarne, zlasti g. Franca Kramarja. Mislimo, da je naš velesejem v dobrih vodilnih kakor uradniških rokah, ki ga bodo znale tudi v naprej voditi v korist našega narodnega gospodarstva.

Regina Levičnik †

Ko sem ob otvoritvi Tabora pripovedoval starosti dr. Pestotniku, kako mi je žal, ker sem se moral iz Škofje Loke vrniti, ne da bi bil mogel govoriti z neko 85 let staro damo in zabeležiti njenih spominov na dobo ustanovitve »Južnega Sokola«, na prve čase »Čitalnice« in na »pervaka«, se je zdrnil in me presenečen vprašal, če se ne piše morebiti

Regina Levičnik. Potrdil sen. mu in ga z očmi vprašal, odkod to ime njemu. »Do njene smrti naj nikdo ne ve, da je pred kratkim poslala tudi ona Taboru dar, češ da občuduje naš trud in delo, naj sprejmemo torej tudi njeno pomoč kot priznanje našega poštovanja«. Dar je darovala žena, ki je »Južnega Sokola« pozdravila ob prvem izletu v Škofjo Loko in mu izročila venec iz gorskih cvetic. Takrat je prišlo s Sokolom iz Ljubljane 900 ljubljancem in »občinstva, razen ljubljanskega, se je vse tlo; prišlo je iz vseh krajev divne Gorenjske«. Doba taborov, probujenja naroda, doba pesnice Turnograjske in govornice Regine Kadičeve, kakor je bilo dekliško ime najstarejše slovenske Sokolice.

»Bila je vedno radikalno nacionalna«, je danes rekel o svoji mačehi g. predsednik reš. sodišča v p. Albert pl. Levičnik. Res je bila ta najstarejša slovenska narodna dama tako radikalno nacionalna, da je moral priti sam doktor Lovro Toman, takrat »pervak pervakov«, v Škofjo Loko reševati »Čitalnico«, zakaj ustanovitelju Otonu Deteli, poznejšemu deželnemu glavarju, sta ona in njena energična sestra napravile najhujše skrbi. Vojske so bile takrat in Loka je imela razen senilne kazine tudi lepe oficirje stalne loške garnizije. Krani takrat še ni imel »Čitalnice«, zato so bili narodnjaki iz Kranja pod vodstvom Karla Savnika včlanjeni v loškem društvu. Bil je sijajen bal, ko je pred naj lepšim artiljerijskim oficirjem visoka in vitka gosposka Regina izstila robček na tla. Regina govornica in naj-

boljša igralka. Kavalir ga ji je z nemškim komplimentom ponudil, Regina pa: »Ne razumem, ker sem čitalničarka, Slovenka! To je bilo takrat, ko so Slovenci imeli že pogum. Bil je škandal, dr. Toman je prišel v Loko, Regina je pa morala iz Čitalnice, pa je ostala vedno in povsod »radikalno nacionalna«.

Ob ustanovitvi Sokola v Škofji Loki

Strašni požari gozdovja v Bosni

Radi hude vročine so se vneli veliki gozdni kompleksi. — Ne-pregledna škoda. — Kraljeva lovišča v plamenih

Radi silne vročine, ki se v zadnjih dneh vladala v Bosni, so se na mnogih krajih pojavili gozdni požari, ki so zavzeli ogromne dimenzije. Zadostuje samo iskra od koderkoli, pa se vnamejo celi gozdni kompleksi. Med ljudstvom je zavladala panika. Požar v obsežnih gozdovih »Hodža« v bližini Stambulića se naglo širi. V nevarnosti je največja parna žaga Feltrinelli ter železničarsko okrevališče v Stambuliću. Do večrajšnjega dneva požara niso mogli omejiti, čeprav so prihiteli na pomoč vojniki in orožniki. Še kujsji je požar v Han Kramu, kjer je pogorela velika žaga tvrdke Ugar z vso lesno zalogo in več hiš, med njimi novozgrajena šola tako, da je nad 160 rodbin brez strehe. Škoda se čeni na petdeset milijonov dinarjev.

Po zadnjih vesteh se požar vedno bolj širi in je objel že kraljev lovske revir v bližini kraljevega lovskega dvorca v Han Pjesku, kamor so z velikimi težavami prišli vojniki ter pričeli z gasilno akcijo. Na pogorišče je prišel tudi minister za agrarno reformo dr. Andrić, ki je bil na agitacijskem potovanju v Bosni, komandant žandarmerijskega polka Stepanović ter razni šumski strokovnjaki. Požar je brez dvoma zahteval tudi človeške žrtve, njih števila pa doslej še ni bilo mogoče ugotoviti. Ranjenecem nudi prvo pomoč vojaška saniteta.

O večjih gozdnih požarih poročajo tudi iz Gornjih Podovičev, iz Srednjega ter iz Ravne planine, kjer je pogorela žaga Hadži-Sabanovića. Požar se širi proti izvoru Bistrice, ki preskrbuje z vodo mesto Sarajevo. Ukrenilo se je vse, kar je mogoče,

je bila prva in ona je bila tudi ustanoviteljica Kola jugoslovenskih sester. Edini sin Peter ji je umrl kot avskultant, potem je bila pa sama v svoji hiši, ki jo je ravno pred 300 leti Miha Papler sezidal šoli in prosveti.

Kdor bo danes spremljal najstarejšo Sokolico, najstarejšo čitalničarko, najstarejšo slovensko narodno damo in najponosnejšo Jugoslovanko, naj se ozre na napis na hiši, ko jo prinese čez prag; tako je živela, čutila in delovala, kakor stoji vklesano: »DEM VATER-LANDT ZV EHR« — Domovini v čast!

da se reši rezervoar in vodovodna naprava.

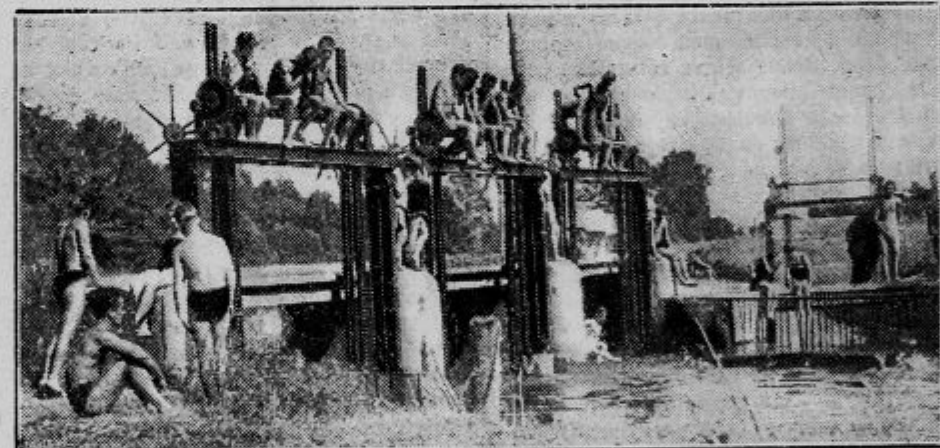
Požarov toliko obsega ne pomnijo tamkajšnji domačini. Strokovnjaki cenijo škodo, ki jo so v zadnjih dneh povzročili gozdni požari, na približno 150 milijonov dinarjev. Mnoge tvrdke so vsled teh požarov izgubile svoj teren za eksploatacijo in se ne bodo zopet zgradile. Vsega tega bo več sto rodbin ostalo brez kruha.

Sarajevo, 11. julija zvečer. V Sarajevo še neprestano prihajajo vesti o novih požarih v bosanskih gozdovih. Tako je danes prišla vest iz Kladnja, kjer je pogorel hotel s petimi poslopji, ki so obkrožena z gozdovi. Tu se čeni škoda na 10 milijonov. Razen tega je davi javila orožniška postaja iz Crnova pri Sarajevu, da se je požar pojavil na Rogoj Planini, kjer pa so takoj začeli gasiti domačini in vojskovo. Par vojakov se je radi vročine »mesvilo, nekateri pa so si pri prevažanju z avtomobilu polomili roke in noge iz Travnika poročajo, da je pri gašenju v gozdu podjetja Ugar ponesrečil mlad gozdar Herman, ki je menda popolnoma zgorel.

Sedaj se še ne more precentiti skupna škoda v bosanskih in hercegovskih gozdovih. Samo po cenitvah zavarovalnih družb iznaša škoda v prvih dneh gozdovih okoli 100 milijonov dinarjev. Požari, ki so nastali včeraj, so lokalizirani. Ni pa izgleda, da bi se požari mogli pogasiti, dokler ne bo dežja. Oni kompleksi, ki so v plamenih, bodo morali biti žrtvovani, da zgoro do kraja. Največji požar, ki še traja, je v Han-Pjesku, kjer gori kraljevo lovišče na šestih krajih.

Novo kopališče ob Gradašci

Ljubljana, 11. julija
Gradašča je bila vedno priljubljeno kopališče ljubljancem, posebno v gornjem delu, na tako zvanem »Jezu« pod Bokavskim gradom, kjer se Gradašča odcepi v Mali graben. Deset minut od tu je zadnja leta nastalo kopališče, eno najprijetnejših v mestni okolici Zadržniški dobrovoške ob-

čine so si postavili ob Gradašči elektrarno. Strugo so zajezili z velikimi zatvornicami in so speljali vodo po 150 m dolgem in 4 metre širokem betoniranem odprtjem kanalu do poslopja v katerem je turbina in generator.

Ta kanal je najidealnejši prostor za plavalni trening in za otročad, ki se v njem lahko brezskrbno vežba v plavanju, saj je voda globoka le četrta metra. Pred zatvornicami pa se je stvoril naravni bazen s par metri globoko vodo, ki nudi tudi izkušenim plavcem in skakačem dovolj prilike, da pokažejo svojo izurjenost.

V to najudobnejše prosto ležeče okoliško kopališče zabujajo posebno prebivalci zapadne Ljubljane in viške občine. V popoldanskih urah je tu vse živo. Zagoreli »Tarzani« oblegajo zatvorniške naprave in v prijetnem »doke far niente« cvro svoja telesa v žgočih solnčnih žarkih. Drugi skalejo z improvizirane skakalnice na glavo

kri element. Takrat pa je cviljenja kot v času kolon. Seveda so krivi potapljači, ki jim nobena kotlina ni pregloboka.

Kanal se pogostokrat posebno ob nedeljah, spremeni v eno samo veliko kopalno kad. Takrat je v njem otročje življenje, da je veselje gledati to brezskrbnost v čisti vodi.

V vselem kopališkem vrvenju kopalcem solnce le prekmalu zaide. Prijetno utrujeni, veselih in zagorelih obrazov odhajajo domov, domenjajo se sestankov prihodnjega dne v dolgem kanalu dobrovoške elektrarne.

Tri železniške nesreče

Z Jesenic nam poročajo: V soboto okrog 19. zvečer je nesla Frančiška Jegličeva večerjo svojemu možu v železniško kurilnico. Spremljal jo je četrni sinček Ivan. Ko sta ravno hotela prekorčiti železniški tir, jima za hrbtom prisopihala vlak. Mati je v kritičnem trenutku takoj uvidela, da sta oba v smrtni opasnosti in je predvsem hotela rešiti sinčka s tem, da ga je z vso močjo sunila s tira. Fant je odletel s proge in se sicer malo potolkel, vendar pa se je ohranil pri življenju. Mati sama se je hitro umaknila proti drugemu tiru, po katerem pa je ravno isti trenutek pridrla neka lokomotiva sama. Jegličeva se je skušala umakniti, vendar jo je lokomotiva podrla. Nesrečnica je dobila pri padcu strahovite poškodbe po obrazu in glavi. Prvo pomoč ji je nudil dr. Fran Kogoj, a v nedeljo jutraj so nesrečno ženo s prvim vlakom odpeljali v ljubljansko javno bolnico, kjer je njeno stanje še vedno kritično.

Druga železniška nesreča, ki pa je zahtevala smrtno žrtve, se je zgodila na Bledu. V nedeljo je romalo več romarjev iz Zagorja ob Savi na Brezje. Med njimi je bila tudi 62letna vdova Marija Klembasova, p. d. Obrovca. Romarji so se z Brezja podali na Bled. Na povratku domov pa je Obrovka na blejski postaji stopila v tržaški brzovlak. Pomoto je opazila, ko se je vlak že premikal. Vsa presenečena se je pognala iz vagona. Njen padec je bil tako nesrečen, da je obležala na licu mesta v nezvesti. Prepeljali so jo v ljubljansko bol-

nicio, kjer pa je tekmo noči podlegla poškodbam.

Nadalje je tragična smrt dohitela v nedeljo zvečer na progi med Hrastnikom in Zidanym mostom progovnega obhodnika Fr. Vrhovca, ki je okrog polnoči pregledoval železniško progo. Hotel se je izogniti tovrnemu vlaku št. 691, a v istem hipu je po drugem tiru prihrumel drugi vlak. Lokomotiva je s silovitim sunkom vrgla Vrhovca ob skalo, da se mu je razbila lobanja. Smrt nesrečne žrtve svojega težkega poklica je bila hipna.

Aretacija drznega tihotapca s saharinom

Zaplenitev velike količine saharina, vrednega okrog 40.000 Din.

Organizacija tihotapcev s saharinom, ki je v naši državi široko razpredena, ima svoje zaveznike tudi v nekaterih gorenjskih krajih. To dokazuje najnovejša aretacija predrznega tihotapca, ki je uspela dvema policijskima agentoma državnih železnic pri Domžalah. Detektiva sta že dalje časa zasledovala tihotapske razpečevalce saharina, ki pa so silno oprezni.

V noči od petka na soboto je detektivoma vendar uspelo, da sta ob 1. jutraj zasledila posestnika L. S. iz Rudic pri Domžalah ravno, ko je dobil okrog 100 kg saharina, kar predstavlja vrednost ca. 40.000 Din, ker se saharin baje tržil pod roko po 350 do 425 Din kg.

Podrobnosti o tej senzacionalni aretaciji se zaenkrat seveda čuvajo v tajnosti. Vsekakor pa pripada policijskima agentoma lepa zasluga, ker je bil L. S. baje izredno predrzen tihotapec in ga je bilo treba zasledovati z vso rafiniranostjo. Aretiranca kakor tudi zaplenjeno količino saharina sta detektiva izročila finančni straži v Domžalah. Nadaljna zasledovanja so v teku.

Register zločinov Prpičeve tolpe

Po dvomesečnem raziskovanju, ki sta ga z izredno spretnostjo in občudovanja vredno poštivalnostjo vodila orožniški narednik Lazar Kuga in z njim orožniški kapetan Rajaković je žandarmerijska komanda v Zagrebu končno zaključila register zločinov krvočolne razbojniške tolpe Prpića Malega. Obtožni material, ki je že urejen in bo predložen državnemu pravdnstvu, navaja, da je tolpa izvršila:

6 roparskih umorov, 24 roparskih napadov, 4 navadne umore, 2 poskušena umora in 2 teški telesni poškodb. Poleg tega se bosta Milej Vrbanc in Mile Vuković še zagovarjala radi 250 tatvin.

Tekom maja in junija, ko je trajalo raziskovanje in razkrinkavanje Prpičeve tolpe, je bilo celokupno prijetih 89 Prpičevih komplicov, ki so bili izročeni pristojnim sodiščem. Pravo Prpičevo razbojniško gardo, ki so jo vodili okrog in se sedaj nahaja v Zagrebu, pa tvorijo: Pavle Prpić »Mali«, star 24 let, Ibrahim Krkić, 29 let, Nikola Brdarić 31, Mijo Vrbanc 31, Marijan Krmpotić 28, Franjo Smojver 28, Mile Vuković 28, Nikola Budak 28, Jure Prpić »Cigo« 25 in Jure Šikić-Gjurja 30; oblasti pa zasledujejo še Milana Serića in Antona Jelenića, ki sta istotako sodelovala pri številnih zločinih Prpičeve tolpe. Nadalje je pripadal k Prpičevi tolpi tudi Slovenec Anton Cizelj, ki je bil v Hrvatskem umoril svojega rojaka, 24letnega pekovskega pomočnika A. Vogrinca iz Metlike in ga vrgeč v Savo. Cizelj, ki je bil aretiran v Ljubljani, se tudi že nahaja v zagrebskih zaporih.

V kratkem bo torej pričela velika razprava, ki nikakor ne bo zaostajala za ono proti tolpi Jovana Čaruge. Predvsem pa mora zagrebski banski stol določiti sodišče, ki bo vodilo novi »razbojniški monstre-proces«. Soditi je, da bo ta velika naloga poverjena zagreškemu sodnemu dvoru.

Pred sodniki

Aprila je prišla na Rudniku kmetica Cilka k Francini hčeri Agati in jo vprašala, če je mati doma. Tedaj se je po oglašila Franca, ki je ravno dospela domov in jo rezko vprašala, kaj hoče. Cilka je zažala kar na lepem vpiti: »A tukaj si! Ali veš, kakšna si bila, ko si bila mlada, z dedci si se vlačila in ljubila, doma nisi nikoli spala, le po šupah in v grmovju si ležala! Če bi bila pametna, bi bila danes grunčarica, pa si samo kajžarica.« Zda je pa tudi Cilka dobila malo kamric, še manjšo kot v kajži, šla je naravnost pogledat za 12 ur v zapor.

Sodnik: »Feliks, zakaj ste v Sostrem vrgli aprila kamen na ribiža Jožo?«

Obtožene: »Saj ga nisem videl. Povsod lazi ta starina. Ko je takrat lovil ribe, ga nisem opazil in kamen sem kar tako vrgel v vodo.«

Sodnik: »E, ne verjamem, da bi ga bili kar slučajno zadeli. Pa vas bom vseeno obsodil, 24 ur boste zaprti.«

»Sultan, kaj lajaš,« je vpil kmet Zvižga na kmeta Ferencu na Savi. Ferenc je tožil in Zvižga je bil kaznovan. Zvižga ima pa čudno bolezen, vedno žvižga, kjerkoli hodi in se pred sodnijo bi se bil kmalu spozabil, saj so se mu ustnice že šobile. Ta njegova bolezen ga je pa še enkrat spravila pred sodnika. Ozmerjeni kmet Ferenc ga je namreč spet tožil, da ga Zvižga še vedno smatra za sultana, ker poživigava, kadar gre mimo njega. Zvižga se je pa uprl: »Moč oje je žvižgal, moj ded in tudi moj praded. Vsi so bili Zvižge in vsi so zelo radi žvižgali; veste, to je nekaka bolezen v naši družini!« Tako se je zagovarjal Zvižga in Ferenc je s svojo obtožbo pogorel, saj ni mogel dokazati, da ga je Zvižga res nameraval žaliti.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Kulturni pregled

Pogajanja ljubljanskega gledališča s dunajskim Burgtheatrom. V izjavi, ki jo je dal uravnik ljubljanskega Narodnega gledališča gosp. arh. Kregar dopisniku nekega zagrebskega dnevnika, se napovedujejo za prihodnjo sezono številna gostovanja. Med drugim se gledališka uprava pogaja za gostovanje ansambla dunajskega Burgtheatra.

Skladatelj Vladoja Bersa umrl. V Zadrju je umrl hrvatski skladatelj Vladoja Bersa, brat Blagoja Bersa. Zapustil je med drugimi deli opere »Andrija Čubranović«, »Cvijeta«, »Mozartova smrt« in »Komedijanti«, simfonijo »Marjan«, skladbo »Miserere« in mnogo manjših kompozicij.

Razstava umetnin na velesejmu. V nedeljskem članku s tem naslovom je za oceno Jakopičevih del pomoloma tzoast stavek o slikah A. G. Kosa. Dotični odstavek bi se namreč moral pravilno glasi: »... ni mogoče presoditi. Kako močno lahko deluje na obiskovalca razstave tudi malo število, seveda dobro obešenih in dobrih slik, se najbolje vidi v isti sobi pri gosp. A. G. Kosu, ki je razstavil le trije, zato pa izbranih svojih del. Te tri slike opozorijo že pri vstopu v dvorano gledalca nase in se ga domijo močnejše kot gosti tapeti podobna razstavi-

tev malih, med seboj na prvi pogled zelo podobnih Jakopičevih slik. Sicer pa njegovi pasteli...»

Beograjska opera v prihodnji sezoni

Beograd, začetkom junija.
Gledališka sezona je zaključena. Polni smo še starih vtisov in že se zanimamo, kako bo v novi sezoni. Repertoar nam veliko obeta, ne smemo pa pozabiti, da se v Beogradu in sploh v Srbiji upirajo novelele kasneje kot na prejšnjih odrih, ker srbijanska gledališča niso dolžna plačevati avtorskih tantiem (zakon o avtorski zaščiti tu ne velja), zbog česar se delajo uprizarilvam v Beogradu razne ovire.

Operni program za prihodnjo sezono je sestavljen sledeče: »Tannhäuser«, »Andrée Genie«, »Rusalka«, »Jenufa«, »Čarobna piščalka«, »Figarova ženitev«. Mimo tega se uprizarjo nekatere opere iz prošle sezone. Umetniški ansambel je precej izpremenjen. Te dni so bili sklenjeni novi angžamani, tako da bomo imeli priliko videti dosti novih moči. G. Rogovska in Lučezarska sta odpovedali nadaljnje sode-

lovanje. Zato pa dobimo nov dramski sopran: go. Zaludovo iz Ljubljane. G. Stilič gojeva bo pela prve in druge mezosopranske partije.

Tenorja ostaneta gg. Tomič in Horijan, gosp. Simenc pa, ki je angžiran v Zagrebu, se je obvezal za redna gostovanja v beograjski operi, in sicer dvakrat mesečno. Tudi gosp. Knutti iz Ljubljane je angžiran za tenorske partije, obenem pa bo deloval tudi kot režiser.

Baritona bosta slejkoprej priljubljena Jurenjev in Balaban, nanovo angžiran pa je Hrvat gosp. Pihler, ki je na stopal doslej v Osijeku. Pihler je mlad pevski talent s sijajnim materijalom.

Basa ostaneta Jovanović in Marjašec. Z gosp. Križajem v Zagrebu pa se še vodi pogajanja o morebitnem njegovem pristopu k beograjskemu ansamblu.

Balet bo veliko pridobil z go. Fromanovo, ki prevzame mesto baletnega mojstra. Dosedajni baletni mojster Vasiljev je sprejel angžaman v Barceloni. Vasiljev je za razvoj beograjskega baleta vrlo zaslužen. Posebno se je to pokazalo v »Začarani lepotici«, ki jo je bil podal docela v klasičnem slogu in dosegel z njo ogromen uspeh.

Naj omenim še eno novico: Iz Zagreba pride kapelnik Baranović, tja pa pojde gosp. Matačić. Za sedaj pa še ta izprememba ni popolnoma sigurna.

Pri I. žrebanju dne 8. t. m. so bile izžrebane

sledeče srečke kupljene pri

Zadružni hranilnici, r. z. o. z., ali v oglasnem oddelku Jutra.

14.118, 76.724, 15.423, 30.923, 91.702, 115.633, 9.732, 23.416, 23.420, 23.464, 34.150, 47.716, 47.774, 59.897, 70.297, 71.811, 86.827, 120.154, 9.369, 9.386, 20.237, 58.029, 58.097, 61.220, 61.227, 61.238, 73.680, 73.681, 82.527, 82.533, 82.595, 99.508, 99.517, 110.712, 110.744, 122.776.

Lastnikom naših srečk bomo te dni doposlali položnice, da nam bodo nakazali odpadajoče zneske za II. razred, ki bo žreban 8. avgusta. Vplačila se morajo izvršiti do 5. avgusta, ker bomo sicer neobnovljene srečke oddali novopripravljenim igralcem.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. o. z. LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 19.

Domače vesti

Premeščanja v državni službi. Premeščeni so davčni asistenti Slavko Devetak od davčnega urada v Blatu k davčnemu uradu v Ptuj, Ignacij Sila od davčnega okrajnega oblastva v Murski Soboti k davčnemu uradu v Novem mestu in Stanko Vedlin od davčnega okrajnega oblastva v Kamniku k davčnemu uradu v Kamniku.

Izprembe v carinski službi. Z ukazom finančnega ministra so premeščeni carinski pripravniki: Alojzij Horvat iz Karloba za v Beograd-Sava, Dragomir Adnač iz Bohinjske Bistrice v Zagreb, Oskar Kolar iz Zagreba v Ljubljano, Adolf Rjavec iz Zagreba v Maribor, Miladin Stokovac iz Beograda na Rake in Branislav Petrovič iz Ljubljane v Caribrod.

Na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu so napravili diplomski izpit za Bojan Gostinčar, Miro Maglica in Hrvoj Maister, vsi člani J. A. D. Triglav v Zagrebu. Čestitamo!

Sprejem v višjo pedagoško šolo v Beogradu. V višjo pedagoško šolo v Beogradu se sprejme letos 100 novih rednih slušateljev. Kandidati morajo imeti praktični učiteljski izpit in tri leta redne učiteljske službe na osnovni ali meščanski šoli. Prijava za sprejem naj se pošlje rektorju omenjene šole najkasneje do 20. septembra.

Izpit za strokovne učitelje. V svrhu ize načenja klasifikacije strokovnih učiteljev v srednjih šolah je minister prosvete odločil, da se pravila in program o polaganju izpitov za strokovne učitelje v srednjih šolah z dne 10. oktobra 1921 razširi na celo državo.

Izplačilo razlike penzionistom. Kakor doznava beograjsko »Vreme«, je finančni minister dal na razpolago svoto 12 milijonov dinarjev v svrhu izplačila razlike upokojencem po odstavku 55. Razlika se izplača upokojencem vseh ministrstev.

Znižanje vozne cene na naših železnicah. Po odobrenju prometnega ministrstva so znižane vozne cene v I. razredu brzovalov in osebnih vlakov in sicer pri brzovalnih za 15 odstotkov, pri osebnih vlakih pa za 20 odstotkov.

Kongres pravnikov se letos ne bo vršil niti v Sarajevu, niti kje drugod. To nam sporoča njegov stalni odbor, ki je sicer prvotno sklenil, da se kongres vrši dne 17. septembra 1927, pa je moral kongres odgoditi, ker so bile medtem časom razpisane volitve v Narodno skupščino. Stalni odbor je želel, da se kongres vrši po volitvah. To so pa preprečile neodpravitve težkoče. Zato se je končno sklenilo, da se skupščina kongresa to leto ne bo vršila, temveč šele prihodnje leto. Točen datum kongresa se bo pravčasno naznanil, kakor tudi kraj kongresa, ki se bo bržkone vršil v Sarajevu.

Kongres jugoslovenskih profesorjev. Na Cetinju je bil v nedeljo odprt kongres jugoslovenskih profesorjev, kateremu predseduje predsednik združenja g. Jeremija Živanović. Za častnega predsednika je bil izvoljen direktor gimnazije na Cetinju Dušan Vukšanović, za podpredsednika pa profesor Jeran iz Ljubljane in direktor Ribar iz Belovara. Kongres je poslal kralju pozdravno brzovalko. Direktor Serdar iz Zagreba je podal nato poročilo glavnega odbora o delovanju združenja. Za predsednika glavnega odbora je bil ponovno izvoljen g. Jeremija Živanović, namesto izstopivših članov odbora pa g. B. Lapajne, Nedelko Divac, Danilo Vulović, Katica Jakić in J. Živković. Popoldne se je vršila diskusija o srednjih šolah in srednješolski mladini.

Smrtna kosa. V vojaški bolnici je včeraj po daljšem bolehanju umrl sanitetni major v p. g. dr. Zdenko Margreiter. Pogreb ugodnega pokojnika bo danes ob 17. iz vojne bolnice v Sv. Križu. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Most v Vintgarju čez Sum je izgotovljen in izročen prometu v nedeljo 10. t. m.

Tri leta ječe za razžaljenje države in kralja. Pri sodnem stolu v Požegi je bil prošle sobote trgovec Janko Dubko iz Nove Kapele obsodjen na tri leta ječe, ker je dne 11. septembra 1923 na železniški postaji psoval državo in kralja.

Okamenelo okostje mamuta v Bosni. Iz Bihaca prihaja zanimiva vest, da so v bližnjem selu Račiću ob priliki trasiranja nove ceste na neki njivi delavci našli na okamenelo okostje mamuta. V Bihacu so delavci prinesli dva mamutova zoba, dolga 20 cm, 12 cm široka in 8 cm debela. En zob je težak 3 kg. Prinesli so tudi nekatere druge dele okostja. Delo je bilo takoj ustavljeno in oblast naprosena, da pošlje strokovnjake na lice mesta. Mamut (elephas primigenius) je že davno izumrl, v diluvialni dobi pa se je bil razširil po celi Evropi, severni Ameriki in severni Aziji ter je bil sodobnik prazgodovinskega človeka. Mamut je bil mnogo večji kakor njegov najbližji sorodnik indijski slon.

Velika vročina v Vojvodini. Kakor poročajo iz Novega Sada, je prošle soboto zavladala tamkaj prava afriška vročina. Toplotomer je beležil v senci 42 stopinj C. Proti večeru pa se je pojavil silen vihar, ki je v okolici napravil mnogo škodo na sadnem drevju in v vinogradih. Vihar je bil ta-

ko močan, da je celo stara drevesa podiral in lomil.

Zagoneten samomor mladenke. V Slovenski Bistrici se je ustrčila 22 letna Ana Korošec, rodom iz St. Ruperta, pri belem drevju pred hišo, v kateri je stanovala. Z revolverjem si je pognala kroglo v srce in je zdravnik ugotovil takojšnjo smrt. Kaj je mladenko gnalo v smrt, ni znano. Domnevajo, da je šla v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

Nove smotke in cigarete. Uprava monopola bo početkom meseca septembra spravila v promet dve novi vrsti luksuznih smotk, ki se bodo imenovali »Perla de Kuba« in »Flor de Havana«, obe iz kubanskega tobaka z ovojem iz pravega sumatranskega tobaka. Te smotke bodo velike, moderne oblike in z okusnim prstanom. Izdelujejo se v zagrebški tobačni tovarni. Cena se ni določila — znašala bo pet do sedem dinarjev. Pripravlja se tudi nova vrsta cigarete pod imenom »Drina«. Vsebovale bodo 70 odstotkov hercegovinskega tobaka.

Kraljev kamen pred Splitom. Takoj po osvojenju je bilo sklenjeno, da se v Splitu postavi spomenik osvoboditelja in ujedinenja in to baš na morju, ker bi to bil spomenik cele države na vratih, ki jo vežejo z vnanjim svetom. Odbor, kateremu je na delu župan dr. Tartaglia, je sedaj sklenil, da se ta spomenik postavi na najbolj vidnem kraju Splita, izdelavo spomenika pa je poveril kiparju Ivanu Meštroviču, ki bo delo v kratkem dovršil. Meštrovič imenuje spomenik »Kraljev kamen«, ker je ta spomenik v resnici ogromen kamen, na katerem je izklesana figura kralja Petra Osvoboditelja. Troški spomenika so proračunani na tri in pol milijona dinarjev.

Odkritje Šumanovega križa na Okrešlju. V nedeljo dne 24. julija ob desetih dopoldne se bo vršilo na Okrešlju odkritje Šumanovega križa, to je spominske plošče dne 22. julija 1926 na Mrzli gorji posrečnemu Pavlu Šumanu. Zveze so ugodne. Obred se vrši ob času, da bo možen dohod ljubljanskim planincem in tudi pravočasen odhod na večerni kamniški vlak.

Jadranska Straža. Ravno kar je izšla julijska številka »Jadranske Straže« z boga to vsebino. Omenjamo med drugim zanimiv članek dr. J. Belina »Nove železniške veze sa Jadranom«. Begov »Nacionalna vrednost« Jadranske obale. In Stevanovićev »Dvanaest godina na dnu mora«. Posebna rubrika je posvečena turizmu na Primorju. Ilustrovani del lista obiluje z uspešni re-produkcijami z otočka Krka, z jurjevdanske ga uranka naše mornarice v Kotoru, z naše riviere itd. List izhaja enkrat mesečno v Splitu in stane za celo leto 100 Din.

Lastno hišo zažgal. V Vukovaru v Slavoniji je v petek ponoči do tal pogorela hiša Josipa Ubockega, na katerega je letel smrt, da je svojo hišo sam zažgal. Stori je to zaradi večnih prepričanj s svojo ženo in hčerko. Bil je aretiran in je dejanje priznal.

KUŠAKOVIĆA KALODONT

najboljša pasta za zobe.

Pomanjkanje vode v Zagrebu. V Zagrebu se je v zadnjem času pojavilo veliko pomanjkanje vode. Studenci mestnega vodovoda so močno usahnili, tako da so višje ležeče hiše že brez vode. Vodni pritisk je minimalen in voda dosega komaj še prvo nadstropje. Mestni magistrat je izdal navodila za varčevanje z vodo.

Avtomobilska nesreča pri Valjevu. V petek zvečer je avtomobil, ki vozi med Valjevom in Beogradom, na poti pri Dubokem na Bariču blizu Valjeva zadel v občestni kamen ter se prevrnil v globok jarek. Šofer njegov pomočnik, neka žena in neko dete so ostali na mestu mrtvi. več potnikov je bilo težko ranjenih.

Enoletna vinarska in sadiarska šola v Mariboru bo pričela novo šolsko leto 1927-1928. 1. oktobra t. l. Zavod ima namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po dovršeni šoli doma na posestvu. Na zavod se sprejme 30 gojencev, in sicer 20 na prosta mesta kot državne gojence, a 10 na plačujoča mesta kot privatne gojence. 10 državnih gojencev je iz ljubljanske, 10 pa iz mariborske oblasti. Mesečna oskrbina za plačujoče kmečke sinove je 150 Din. Plačujoči naj vpošljejo svoje prošnje do 15. septembra, direktorji srednje vinarske in sadiarske šole

v Mariboru, oni pa, ki hočejo dobiti državno mesto, pristojnemu srezkemu poglavarju do 1. septembra. Lastnoročno, na celo polo pisane prošnje morajo biti kolkovane s 5 in 20 Din. Prošnji je treba priložiti krstni list, domovnico, odpustnico ali zadnje šolsko spričevalo, izpričevalo pravosti pri prosilcih, ki ne vstopijo neposredno iz kake druge šole, obvezo staršev, da ostane sin doma, zdravniško spričevalo, premoženjski izkaz pri onih, ki prosijo za prosto mesto. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let. Pred končnim sprejemom morajo napraviti prošnji sprejemni izpit iz slovenščine in iz računstva. Tega izpita so oproščeni absolventi najmanj dveh razredov meščanske ali kake srednje šole. Ob vstopu preišče učence zdravniški zavoda. O sprejemu se obvešča pismeno.

Babiška šola v Beogradu. V babiško šolo v Beogradu se sprejme letos 50 učenec in sicer 25 ob državnih in 25 ob svojih ali samoupravnih troških. Prijava naj se vloži pri upravi babiške šole do 1. avgusta 1927. Prošnji mora priložiti vsaka kandidatinja krstni list, šolsko izpričevalo (da je dovršila najmanj štiri razrede osnovne šole), občinsko potrdilo o državljanstvu in vedenju, dovolilo svojega moža ali dokaze če je ločena in zdravniško izpričevalo, da je telesno in duševno zdrava. Prijavljena učenka ne sme biti mlajša od 21 in ne starejša od 35 let. Vse učence imajo stanovanje in hrano v šoli. Ob vstopu v šolo morajo položiti 2000 Din (ali pa v mesečnih obrokih) za napravo babiške opreme ter drugih potrebnih stvari in knjig. Za hrano in stanovanje se plača mesečno 500 Din. Ob državnih stroških se izločajo samo one učence, ki dokazujejo z občinskim izpričevalom, potrjenim po finančnem oblastvu, da so siromašne. Uprava babiške šole pokliče prijavitelne kandidatnje, ki imajo pogoje za sprejem, na dan 1. septembra v Beograd, da se po opravljenem sprejemnem izpitu in pregledu končno izberejo.

Dr. Breskvar ne ordinira začasno

Damski svet na veleselju je, kar je umevno, zanimala menda najbolj kosmetika. Omeniti moramo razstavo, ki jo je izločila naša znana tvrdka »Gifoka«. Maribor, Meljska cesta 56. Izločila je svetovno znamko »Khasana«, ki jo menda najvišje cenijo naš damski svet. Naslajali so se obiskovalci na divnih sanjavih parfumi, kupovali so dame slovito Khasana kremo, droziti, lekar-narji itd. pa sploh vse toaletne potrebščine med drugim tudi slovito zobno pasto »Pebeco«, ki jo menda uporablja vsak civiliziran človek. Tvrdka »Gifoka« je razstavila tudi »Punktrollerje«, ki kot neobhodno nadomestilo za toaletno in razne masaže pripravljajo vse svet. Tvrdka »Gifoka« je zastopnica slovite tvornice parfumov in toaletnih potrebščin dr. M. Albersheim v Frankfurtu, tvrdke P. Belersdorf & Co Hamburg, na kar posebno opozarjamo zainteresente.

Hitilne naprave kot izredne novosti, gotovo pa v dovršenosti je razstavila na pretečenem veleselju tvrdka Ignaz Gellert & Co Wien III. Kegelgasse 27. Najzanimivejši je bil hladilni avtomat, ki je pripravljen za mala podjetja, kakor hotele, restavracije, sanatorije, bolnice, mesarje itd. Avtomat je izumil francoski duhovnik in učenjak profesor Audiffren, ki je trdil, da avtomat 30 let ne bo potreboval popravil. Avtomat so v rabi že 15 let in je gotovo, da hladilni avtomati, ki so nastopili svoji posel pred 15 leti, do danes niso zahtevali popravil. Kakor vse kaže, bodo ti najmodernejši in najpripravljeniji avtomati potrdili mnenje svojega izumitelja. Posebno omeniti moramo še avtomatični stroj za sladolede tvrdke Gellert, s katero je sladoleदार g. Batič na veleselju izdeloval tri vrste sladoleda, ki je po svoji izredni kakovosti vzbujal priznanje. Zastopstvo za SHS je poverjeno g. nadinženjerju dr. Raubergerju, Ljubljana na Sv. Petra cesti št. 40, na katerega naj se zainteresenti obrnejo po daljne informacije.

Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi v sru, pomanjkanju spanja, težavah srca, pritiskanju na prsi poživlja prirodna grenčica »Franz-Josefa« obrok krvi v spodnjem delu telesa prav uspešno in s tem miri valovanje krvi. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se voda »Franz-Josef« pri pojavih, izvirajočih iz samozastupljenja želodnega črevesa obnaša kot izborna čistilo. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobiti po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Zidovska ulica 4. 93

Tkanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

ITQ — zobna pasta najboljša!

Pomnite: Pralni prašek Ženska hvala ima 50% Schichtovega mila!

Prava kava je strup. Gorle tistemu, ki se prepriča o tem, kajti bolni živci zagrenijo življenje. Zato pije previdni rajši Žiko, ki popolnoma nadomesti pravo kavo. Zadržite Žiko v rdečem zavrtku in kuhaite jo pravilno. 276

Iz Ljubljane

u— Poslopje za nastanitev državne realke v Ljubljani. Veliki župan ljubljanske oblasti razpisuje prvo pismeno ofertalno licitacijo v skrajšanem roku za oddajo v enoletni zakup poslopja v Ljubljani za nastanitev državne realke. Licitacija se bo vršila 27. julija ob 11. v uradnih prostorih prosvetnega inspektorja. Ponudbe je treba izročiti istega dne med 10. in 11. uro neposredno predsedniku licitacijske komisije ali njegovemu namestniku. Vsak ponudnik mora predložiti pri delegaciji finančnega ministrstva v Ljubljani najkasneje do 20. julija do 10. ure kavgijo v znesku 25.000 Din.

u— Danasnja pogreba umrle dobrotnice »Tabora« ge Regine Levčnikove v Škofiji Loki, se udeležijo Državno za gradbo Doma Sokola I. po deputaciji v krogih. Se-stanek ob 11.30 na glavnem kolodvoru. Od-bor.

u— Brezposelne podpore za privatne in trgovske nameščence. Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije v Ljubljani opozarja vse svoje brezposelne člane, da se ob času uradnih ur (od 9. do 2. in od 18. do 20. zvečer) prijavijo v uradnih prostorih Poljska ceste št. 12, pridržaje desno radi brezposelnih podpor. Brezposelne podpore se razdeljuje članom v smislu »Pravilnika za pomaganje brezposelnih«. Onim našim članom, ki potujejo v svrhu povpraševanja po delu in nameščenju se izdajo poleg brezposelnih podpor tudi brezplačne železniške in parobrodne karte in eventualna hrana in go-tovini. Za izplačilo podpor in za železniško ugodnost je potrebna legitimacija naše organizacije. Potrebne informacije se do-bivajo in novi člani se sprejemajo ob uradnih urah.

u— Končno vendar nekoliko dežja. Ves prošli teden je vladala v Ljubljani silna vročina, a v soboto se je vendar začelo oblačiti in je ponoči že začelo deževati. Dež je prišel v pravem času, ter osvežil že veneco vegetacijo in pomelel tudi prah, ki se je bil nabral na naših ulicah in cestah. Z dežjem se je neznosna vročina znatno ublažila. Že v nedeljo opoldne se je zopet zjasnilo. Ljubljancem, kar nas je ostalo do-ma smo hiteli v osveženo naravo in na veleseljem.

u— Kopalna sezona v polnem razmahu. Kopalna sezona je sedaj v tej hudi vročini v polnem razmahu. V nedeljo je jutranji dež, ki je trajal do 9. dopoldne in se je glavni curek vlival nad mesto, dočim je bila Gorenjska obvarovana pred dežjem, sicer pokvaril marsikatero načrte kopalcev in kopalk, zato pa so večerj v podnelek kopalc-pokalski popolnega zadoščenja svoji kopalni strasti. Na Savi se je popoldne kopalo nad 2000 oseb, kamniški vlak je bil natrpan kopalcev in kopalk. Tudi gorenjski kopalni vlak je popoldne vozil izredno mnogo kopalcev na tri kopališča in sicer manjšo skupino v Medno, večjo skupino v Medvode in največ kopalcev v Retteče, od koder so vsi šli na lepo in toplo Soro, ki je oddaljena pet minut od kolodvora in greš skozi krasen, miren in bladen smrekov gozd. V Rettečah se je večerj kopalo nad 150 oseb. Gorenjski vlak pa je zvečer pripeljal nad 500 kopalcev v Ljubljano. Tudi mestno kopališče je bilo popolnoma zasedeno in se je tam kopalo do 400 kopalcev, a zelo mnogo zastojnikov. Povprečno pa lahko cenimo, da je bilo večerj v vodi nad 10.000 ljudi na vseh mogočih kopališčih okrog Ljubljane.

u— Z vrelin mlekom se je opekla. Hčerka pošne uradnice, 2 letna Ivanka Jese-novec v Dolenji vasi pri Ribnici se je v nedeljo 10. t. m. dopoldne opekla z vrelin mlekom in dobila težke opekline po vsem životu. Ribniški zdravnik ji je nudil prvo zdravniško pomoč ter so jo včeraj dopoldne pripeljali v ljubljansko javno bolnico.

u— Strojepisni pouk med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 2. avgusta t. l. Vpisovanje 1. avgusta od 6. do 8. ure zvečer. — Christofor zavod, Demobrnska cesta 7/1. Učna ura 4 Din.

u— Drobna policijska kronika. Nedelja je bila v splošnem mirna in je minula brez posebnih dogodkov. Največ je bilo seveda prometa na veleselju, kjer se je kar trilo občinstva. Že zgodaj zjutraj je hotel neki Lovrenc izrabiti priliko in vdreti v neki paviljon. Drznež pa ni imel sreče, kajti, takoj ga je pograbil mož postave in ga vtaknil v zapor. Radi pilanosti na cesti sta se prizgala za njim v zapor proti večeru še neki Bertl in Marička. Vsem trem pa je delal druščino jezikav Lah Luigi Gianelli, ki je poskušal peti znano »albansko« himno. Dalje so bili pravljeni policijski naslednji dogodki: 2 tatvini, 1 telesna poškodba, 1 izred, več pasjih ugrizov, 3 prestopki ka-lenja nočnega miru, 1 prestopok nadlego-vanja posantov, 1 prestopok prekrščenja policijske ure, 1 prestopok predpisov o sla-doledarjih in 11 prestopkov cestnega poli-cijskega reda.

u— Kar dvoje koles mu je odpeljal. Mestni stavbenik Josip Misson stanujoč v Ciga-letovi ulici št. 13 je v nedeljo zjutraj pogrešil obe svoji kolesi, ki jih je imel spravljene v kleti. Izginili sta preko noči. Tat je izvršil tatvino na ta način, da se je splazil skozi okno v klet, nakar je odšel v kuhinjo, kjer je našel ključ vezelnih vrat. Ključ tišni, ki je vladala ponoči v hiši se mu je posrečilo nato obe kolesi spraviti na prosto in ju neznanu kam odpeljati. Misson trpi nad 3000 Din škode.

u— Hitro so ga spravili na varno. 41 letni delavec Jusuf Djunović iz Bezanovača v Bosni je prišel v soboto v Kozarie, kjer se je seznanil s hlapcem Feliksom Strletom in pri njem spal. V zahvalo za gostoljubnost pa mu je Jusuf ponoči ukradel dva para gamaš ter par čevljev in pobegnil. Nj pa imel sreče, kajti komaj je prišel z ukrade-no robo v mesto, ga je že prijel stražnik in odvedel na policijo, kjer je Dluković priznal tatvino. Nepošteni musliman je moral seveda v zapor.

Iz Maribora

a— Reaktiviran. Bivši mariborski okrajni glavar g. dr. Srečko Lajniš je prošil za re-aktiviranje, da bi zopet vstopil v državno upravno službo. Kakor izvemo, bo prošnja v najkrajšem času ugodno rešena. Dr. Lajniš se je po upokojitvi posvetil gospodarskim poslom in otvoril v Mariboru upravno pisarno.

a— Docent dr. Iv. Matko ne ordinira od 10. julija do 1. avgusta. 731

a— Avtomatična telefonska centrala. Včeraj je prišla iz Berlina vest, da je avto-matična telefonska centrala za Maribor že na potu in bo v najkrajšem času dospela na mariborsko carinarnico. Potrebni prostori v poslopiju glavne pošte so že več let adap-tirani in pripravljeni za takojšnjo instalacijo.

a— Nesrečen zidar. V tovarni Jadran je padel zidarju Martinu Princulu težak kamen na nogo in mu je dvakrat zlomil nogo in pod kolenom. Dobil je tudi težke poškodbe na glavi in rokah. Nesrečnega zidarja so prepeljali v mariborsko bolnico.

a— Glavni dobitek I. razreda sedanjega kola že zopet pri Anton Goležu v Mariboru izžreban in sicer Din 80.000 na št. 11371 in nadaljni dobitki Din 8000 na št. 79.620. Srečke za II. razred so še na razpolago po Din 200 ceta, polovična Din 100, in čet-rtinska Din 50. 1059

Iz Celja

a— 25 letnico mature slavijo danes v Celju nekdanji slovenski abiturienti celjske gimnazije. Zvečer bo skupna večerja v Celjskem domu, jutri maša pri o. o. kapuci-nih, nato skupno slikanje in dijaški gulaž v Narodnem domu. Vsi tovarši, ki morda niso dobili obvestila, naj pridejo zanesljivo!

a— Obrtna šola v Celju. Beograjsko »Vreme« poroča, da je vlada odobrila 50.000 Din kredita za otvoritev »moške obrtne šole«.

a— Borza dela v Celju. Delo je na razpo-lago za: poljedelske delavce, vrnicarje, hlapce, kamnoseke, marmorniste, ornamen-tike, pečarja, kovača, ključavničarje, kle-parje, mizarje, kolarja, lesostugarja, žagar ja, tkalca za rolete, krojača, čevljarstva, pri-rezovalca, zidarje, tesarje, pleskarje, strojevodje, dinarje, valence raznih obrti, poljedelske delavce, natakarcje, prodajalco kuharicam, sobaricam in služkinjam. — De-lo iščejo: gozdarski uradniki, ekonomski, lovec poljed. delavci in hlapci, vrtnarji, rudarji, lončar, kamnosek, kovač, ključavničarji, klepar, železostugar, železovarjal, zlatar, elektromonterji, mizarji, kotlarji, sodar, ža-garji, sedlar, tkalci, čevljarji, krojači, mil-narji, peki, natakarcji, hotelski služe, stav-beniki, pleskarji, tesarji, strojniki-kur-jači, trgovski pomočniki, potniki in služe, težaki, pisarniške moči, bolniški strežnik, vajenci, kmetске dekle, šivilje, umetna ple-tilka, natakarcice in hotelske sobarice, pro-dajalke, kuharice, sobarice in služkinje, kontortistnje, vzgojiteljica in valenke.

a— Izgubljeni in najdeni predmeti. Iz-gubljeni je bila srebrna moška žepna ura sistem »Stop« vredna 1250 Din in ženski dežni plašč. Slednji je bil izgubljen med avtomobilno na cesti iz Rimskih toplic v Vojnik in je vreden Din 2000. Najden je bil zlat prstan z belim in rdečim kamnom, vreden 100 Din.

a— Kopanje v Savinji. Ob Savinji je v teh vročih dneh zelo pestro življenje. Sta-ro in mlado, moško in žensko, hiti, kolikor le dopušta čas v osvežujočo bistro vodo. To je vse lepo in prav. Nj pa prav da se hodijo kopat tudi vojakji brez kopalnih hlačk.

Iz Litije

Velika gasilska slavnost v Šmartnem pri Litiji

LITJA, 11. julija.

V nedeljo so praznovali šmarnski gasilci svoj praznik, ko so izročili na slavnosten način plemenitu in človekoljubnemu na-menu novo, motorno brzgalno v promet. Pod dojmom pomembnega dogodka sta živela Šmartno in Litija že od sobote. Pro-slava se je začela z bakljado in podoknic-kumic ge. Knafličevi v soboto zvečer. V nedeljo dopoldne so začela prihajati bliž-nja gasilska društva, predvsem ona, ki spa-dajo v litijsko gasilsko župo. Ob svečanem blagoslovu, ki se je vršil na šmarnskem glavnem trgu, je bilo nabito polno občin-stva.

Vsa slovesnost se je nadaljevala popold-ne, Z godbo na delu se je podalo do-mače gasilstvo, da sprejme tovariška društva na litijskem kolodvoru. Posebno močni so bili oddelki bratskih organizacij iz Zagorja in Trbovelj, ki so prihitali tudi s svojimi prapori.

Izpred kolodvora se je formiral impo-zantna povorka, ki jo je vodil agilni namočnik Šmartna g. France Izgoršek. V spre-vodu je korakalo z več prapori nad 200 gasilcev v kroju, sodeloval je pa tudi pre-cejšen oddelček strunne gasilske konje-nice.

Burno pozdravljeni so se gasilci podali skozi prazniško odeto Litijo v Šmartno, kjer se je vršila propagandna demon-stracija nove motorne brzgalne. Deluje brezhibno, vodni curek nese v višino 80 m. Zatem se je razvil narodno veselje, ki so se ga udeležili vsi Litijčani, kakor tudi iz bližnjih krajev, saj je gasilstvo pri nas ja-ko cenjeno. Za novo društveno pridobitev gre zahvala vsemu članstvu, predvsem pa društvenemu odboru, ki ga z vsim sposo-bnostjo in požrtvovalnostjo vodi simpatični g. Izgoršek. Šmarnčanom na njih delu in uspehu čestitamo.

a— Kako se nas boji! V eni zadnjih števil »Jutra« smo poročali, da je itali-janski konzulat odredel vizum šol upravi-telju na Poljsniku pri Litiji. Izjavljamo, da dotične novice ni niti napisal, niti izročil našemu uredništvu g. Antčič. Kakor pa smo danes informirani, je g. šol upravitelj prejel naknadno obvestilo, da mu bo po-tovanje v Julijsko Krajino, kjer ima svoje posestvo, dovoljeno.

a— Novi cinkovi prostostedi. G. Tone Grošelj, med prostostedni cinkove rude znana ličnost, ki se s tem bavi že dolga

VENERIN HRAM

Dnevne predstave točno ob:
pol 5., pol 8. in četrt na 10.

Elitni kino Matica.

Kongresni trg 9. —
Telefon št. 2124.

Krasna romantična ljubavna drama s sodelovanjem 1000 krasotic. — Posebno lepi naravni posnetki. — Lepa Venera in mali Amor. — Amorjeve pustolovščine. — Igra ljubavi v osamljeni tajni špilji. — Moč ljubosumnosti. — Vražji otok. V smrtni nevarnosti. — Rešitev ljubljene bitja. — Zmaga malega Amorka.

V glavni vlogi znana ameriška krasotica

MARY PHILBIN

leta, je odkril pri Verneku blizu Kresnice bogate cinkove žile. Zaprtil je že za poselitve jame mere, t. j. za državno koncesijo za eksploatacijo cinkove in svinčene rude. Oglede novih rudnikov je razpisal od pristojnega rudarskega glavarstva za konec tega meseca.

Iz Trbovelj

Mariborski igralci v Hrasniku. V nedeljo so gostovali pri nas člani mariborskega gledališča s Fuldovo veseloigro »Ognjeniki«. Dvorana Narodnega doma je bila nabito polna in so bili zadovoljni z uspehom tako občinstvo kakor tudi igralci. Zeleti je, da bi nam Narodni dom nudil še več takih večerov. Za nedeljo 17. t. m. se nam napoveduje operetni večer pod vodstvom režiserja g. Povheta iz Ljubljane. Tudi za ta večer se občinstvo zelo zanima in je upati, da bo obisk nad vse časten.

Krajevna organizacija SDS v Trboveljah je sklicala v petek zvečer odborovo sejo, na kateri so se obravnavala razna in tera vprašanja in je prišlo v vseh do najljepšega soglasja, v soboto zvečer pa širši sestanek, na katerem se je obravnavala sanacija gospodarskih razmer v Trboveljah. Tudi ta sestanek je potekel animirano. Poleg drugega se je govorilo tudi o bližnjem skupščinskem volitvah, iz katerih bo izšla SDS vidno ojačena. Mnogo elana za demokratsko misel je pripisovali novemu odboru krajevnih organizacij.

Nov pravilnik Bratovske skladnice. Če nas ne varajo razne vesti iz kompetentnih virov, stopi že s prvim avgustom v veljavo nov pravilnik Bratovske skladnice. Za ta pravilnik delajo klerikali veliko reklamo, češ da bo mnogo boljše od sedanjega, posebno ker bo omogočena staropokojencem večja pokojnina, kot so jo imeli dosedaj. Pravilnik ni še obelodanjen, po osnutku zakona, ki ga imamo pred seboj, pa ni položaj tak, kakor ga slikajo klerikali. Poprejšnji dr. Žerjavov pravilnik je podeljeval upokojencem pokojnine do 1000 Din na mesec z ozirom na člansko dobo in kategorijski zaslužek, medtem ko bodo po novem pravilniku pokojnine znatno znižane in se bodo upokojuje vršile na podlagi najbolj strogih pogojev. Vsi dosedajni upokojevci se bodo morali podvržiti ponovni zdravniški preiskavi, ki bo merodajna za njihovo nadaljnje prejemanje pokojnin. Razumljivo je, da se rudarji novega pravilnika prav nič ne veselijo, ker bo v marsičem zastajal za dr. Žerjavovim. Staropokojenci pa pridejo na svoj račun šele v tem slučaju, če bo za vse druge zadostno preskrbljeno. Tako prihaja čas, ko bodo tudi oni zapeljani rudarji, ki se dosedaj niso povsem strinjali z dr. Žerjavovim pravilnikom, spoznali, da je bil za takratni razpad časa naravnost nepričakovane pomena ter kako veliko jim je nudil v materialnem oziru v primeri s sedanjim novim pravilnikom.

Škropitev okrajne ceste od glavne trga do kolodvorja v Trboveljah se je deloma vršil. Gorje ljudem, kadar drve po tej živahni, prometni cesti, ki je na visoko pokrita s prahom, avtomobili in ostala vozila! Ali se res ne bi dalo temu kričečemu nedostatku odpraviti?

KDOR SKRBI ZA SVOJE ČEVLJE
ta jih čisti
z
Indian
Pasto

Poslano

Z ozirom na notico v Vašem cenjenem listu pod »Ljubljanski novicami« z dne 10. t. m. izjavljam:

Ni res, da bi jaz kakor tudi moja žena napadla samsko postrežnico Ano Bizjakovo. Res pa je, da je bila dotična ženska, ki je policiji dobro znana, oklofutana radi sramote, ki jo ona že skoraj dve leti dela moji ženi, ker se vlačijo z očetom moje žene, ki je 79 let star. Tudi ni res, da bi bila poskodbena, ampak se je potem šele čez dve uri sama poskodovala, za kar so priče na razpolgo. Za danes to, pred seboj pa več. Osebe, ki bodo mnogo klepetale, bodo pa po najkrajšem potu citirane pred sodnijo.

Ljubljana, 12. julija 1927.
NACE OBLAK, Florijanska ul. 19.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 11. julija 1927.									
Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra	tr brzine	tr metrib	Oblak.	Padavine
»pazovanj«									
Ljubljana (dvorec) ...	7. 14. 21.	757.7 756.9 759.3	19.0 28.0 22.6	68 51 65	E 6 W 6 SW 4	0 5 0	dež	1.9	
Maribor ...		756.8	21.0	71	W	10	9		
Zagreb ...		755.9	21.0	73	W 4		8		
Beograd ...		756.6	24.0	41	W 4		8		
Sarajevo ...									
Skopje ...									
Dubrovnik ...									
Split ...	7.	758.7	24.0	65	W 1		0		
Praha ...		756.4	18.0	—	NW 4		8		

Solnce vzhaja ob 4.23, zahaja ob 19.47, luna vzhaja ob 17.1, zahaja ob 1.21.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 28.3 C, 14.8 C najnižja.

Dunajska vremenska napoved za torek. Bolj jasno, manj vetrovno. Tričaka vremenska napoved za torek: Lahki severni vetrovi. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 21 do 27 stopinj. Morje nekoliko razburkano. Za prihodnje tri dni se pričakuje lepo in toplo vreme.

odločila dobra napadalna vrsta BSK, dočim je bila beograjska obramba precej slaba. Radi tega so tudi Sarajevčani, ki so bili sicer požrtvovalni, vendar pa so igrali nekako podrejen vlogi, mogli zabiti štiri gole, 17 minut pred koncem se ujame Götze v teku na golovi prečki ter zruši vrata, ki so jih sicer skušali popraviti, kar pa ni šlo tako hitro. Radi tega je sodnik g. Padjen, ki je sodil dobro, prekinil tekmo. Tekma bi se morala včeraj v ponedeljek za 17. minut nadaljevati. Nastopil pa je samo BSK ter bil nato z rezultatom 7 : 4 proglašen za zmagovalca. Sašk najbrže zaradi tega ni nastopil, da si proti Sandu ohrani boljšo goldiferenco ter da ostane s tem pred Sandom na četrtem mestu.

ASK Primorje : Atletik SK 3 : 0 (2 : 0)

V nedeljo je gostovalo v Celju ljubljansko Primorje ter odigralo prijateljsko tekmo z Atletik SK. Kljub temu, da je moštvo nastopilo brez Pečnika, Vindiša, Jančigaja, Dramičanina, Buljeviča in Uršiča je predvedlo lepo igranje, ki je zelo ugajalo številnim gledalcem. Ta igra je bila prava paganda za nogometni sport in poznalo se je, da je polagalo moštvo baš na to svojo pažnjo. Toda kljub temu mora moštvo do tlej, dokler se bo ocenila kvaliteta v nogometu po doseženih golih, vedno streljati na gol, kar se pa ne da doseči samo s kombinacijo notranjega napadalnega trija, ki je lepa za oko a nekoristna.

Atletiki so fizično jako moštvo, ki igra z neverjetno ambicijo in požrtvovalnostjo. Če bo moštvo bolj pogosto nastopalo proti jakim klubom, bo pridobilo na rutiniranosti. Najbolj je ugajalo izvrstno levo krilo in pa vratar, ki je ubranil mnogo ostrih šutov ter rešil moštvo pred večjim porazom.

Krilci so bili preveč zaposleni z obrambo ter ne znajo držati zveze z napadom. Kljub temu so opravili ogromno delo. Napad igra preveč raztrgano. Poleg levega krila se odlikuje še stari Šalekar.

Tekma, ki jo je vodil g. Ochs, se je igrala nad vse fair. Skoda, da je g. Ochs iz »forme« ter je po nepotrebnem zadrževal igranje proti koncu neupravičeno izključil srednjega krilca Atletikov, a dve minuti za tem kot kompenzacija pa Camernika od ASK Primorja. Tudi ni priznal regularnega gola Primorja, a namesto tega je diktiral enajstmetrovko, ki so jo Primorjasi zastreli.

Ostale nogometne tekme

OSJEK: Novi Sad : Osijek 6 : 3. Novosadsko moštvo je bilo ojačeno po dveh igrarjih SK Mačve in po Gillerju iz Mitrovice.

SUBOTICA: Hungaria : Subotički SK 7 : 1 (2 : 0).

PRAGA: Sparta : DFC 10 : 0 (2 : 0). Sparta je nastopila brez Pernerja, Kade, Silnega in Patka. Čechie Karlin : Viktorija Žižkov komb. 4 : 1.

PARDUBICE: Slavia (Praga) : SK Pardubice 5 : 2 (3 : 0).

GRADEC: GAK : Vienna (Dunaj) 4 : 0 (0 : 0).

MISKOLC: SK Atilla : Sportklub (Dunaj) 3 : 2 (2 : 0).

DEBRECIN: SK Bocska : Sportklub (Dunaj) 4 : 1 (4 : 0).

Iz LLAP (Službeno.) Dovoljuje se SK Ptuj prireditve prvenstva za mariborsko oblast dne 7. avgusta 1927. v Ptuj na igrišču SK Ptuj. Začetek ob 15. Startati smejo samo verificirani atleti klubov mariborske oblasti. Tekmovanje se vrši brez handicapa v sledečih točkah: 100 m, skok v dalj z zal., met diska, 200 m, 800 m, skok v dalj z zal., met krogla, 4 krat 100 m, 400 m, 3000 m, skok ob palici, 800 krat 400 krat 200 krat 100. Prijavnina znaša za osebo in točko 10 Din, za moštvo (pri stateti) 20 Din. Prijavnino je treba poslati najkasneje do 5. VIII. na naslov Ignac Sosenšchein, Ptuj. Tekmovanje se vrši po pravilih IJAS. Naknadne prijave se ne sprejemajo. Tekalstvo je iz leša, dolgo 388 m in ima dva nedvigljena zavoja. Vzamne se na znanje razpis propagandne stafete za pokal »Marburger Zeitung«, skozi mesto Ptuj. Tekmovanje se vrši 7. VIII. ob 11.45 v Ptuj. Startati smejo samo atleti klubov s sedežem v mariborski oblasti, ne glede na to, ali so člani IJAS ali ne. Tekmovalci morajo biti državljani kraljevine SHS. Proga meri 1700 m s 5 predajami: I. proga 200 m, II. 400 m, III. 200 m, IV. 400 m, V. 400 m, VI. 100 m. Start in cilj je pred mestnim magistratom. Tekmovanje se vrši po pravilih IJAS brez handicapa. Prijave brez prijavnine je poslani na naslov Jurij Pichler, Ptuj, kavarna Evropa. Naknadne prijave se ne sprejemajo. (Te službene objave radi pomote pri meritiranju v zadnji nedeljski številki niso bile objavljene. Op. ur.)

SK Ilirija, ženska sekcija. Danes ob 18. najna seja sekcijejskega odbora, po seji ob 18.30 sestanek vseh članic. Oboje na igrišču. Nujno radi turneje. Prosim točne in sigurne udeležbe. Po sestanku strogo obvezen trening vseh članic za »Handball«. Trening važen radi nedeljske tekme na Dunaju.

Motoklub Ljubljana naznanja, da se vrši odborova seja v četrtek dne 14. t. m. ob 20. v Mednem, gostilna Crlman. Člani Motokluba, ki imajo vozila, se vljudno vabijo, da se te seje udeležijo.

Koturski Savez kraljevine SHS, odbor Ljubljana mesto. Redna seja se vrši v četrtek, dne 4. t. m. ob 20. v klubskih prostorih restavracije »Novi svet«.

ASK Primorje, kolestarska sekcija. Za v nedeljo, dne 10. t. m. razpisana Medklubska kolestarska stafetna dirka za prehodni pokal mesta Ljubljana, se je morala vsled slabega vremena, ki bi bilo ovrnilo brezhibno organizacijo dirke preložiti na 24. t. m. ker s ozirom na že razpisane prv. dirke ni drugi datum na razpolgo. Dosedanja prijave ostanejo v veljavi, pričakuje se pa še nadaljnih prijav, ki se zaključijo v petek dne 22. t. m.

Koturski Savez kraljevine SHS, odbor Ljubljana mesto razpisuje prvi krog prvenstvenih dirk za nedeljo dne 17. t. m. start pri km 1. na Dunajski cesti točno ob 13. obrat v Blagovici, cilj v Domžalah, proga 50 km. Prijave sprejema tehnični referent g. Fr. Brumat dnevno ob 13. do 14. v kavarni Prešeren, kamor je nasloviti tudi pisemne prijave. Zaključek prijav v petek 15. t. m. Dirka se ne dirkalnem pravilniku kot Saveza SHS. V Pododboru včlanjeni klubi se opozarjajo, da pravosčasno verificirajo vse vozače, ki se bodo prijavili k prvenstvenim dirkam.

Gospodarstvo

Visoka pasivnost naše trgovinske bilance v aprilu

Deficit v aprilu 180 milijonov Din, v prvi tretjini t. l. pa 247 milijonov Din.

Direkcija carin objavlja podatke o našem izvozu za mesec april, tako da nam je mogoče pregledati razvoj naše trgovinske bilance za prvo tretjino tekočega leta.

V aprilu smo uvozili 98.687 ton v vrednosti 597.521.875 Din. Napram povprečnemu uvozu v II. četrtletju 1926 je naš uvoz v marcu manjši, in sicer po teži za 8.6 %, po vrednosti pa za 7.4 %. Ker je vrednost našega izvoza v marcu, kakor smo nedavno objavili, padla na 467.876.934 Din, je bila naša trgovinska bilanca v aprilu pasivna za 129 milijonov 644.441 Din. Deficit naše trgovinske bilance v aprilu je pripisati izredno nizkemu izvozu v tem mesecu, ki pa se je v naslednjem mesecu mahu zopet dvignil.

Nastopna tabela nam kaže razvoj naše zunanje trgovine v I. 1927. v milijonih Din (podatki za uvoz v maju še niso znani).

		Uvoz	Izvoz	
I. četrtl. 1926 povpr.		589.3	614.8	- 25.0
II.		723.6	646.4	+ 77.2
januar	1927	483.8	546.3	- 62.5
februar	"	455.4	521.2	- 65.8
marec	"	606.8	597.2	+ 11.2
april	"	467.9	597.5	- 129.6
maj	"	519.3	—	—

Iz gornje tabele je razvidno, da se vrednost našega uvoza, čeprav je manjša kakor lani, v posameznih mesecih le malo izpreminja, dočim je vrednost našega izvoza, ki je napram lanskoletnemu izvozu še v večji meri nazadovala, v posameznih mesecih zelo različna. Kakor smo že poročali, je primanjkljaj našega izvoza v aprilu in maju skoraj v celoti pripisati nazadujočemu izvozu turščice, medtem ko se izvoz ostalih predmetov giblje približno na lanskaj višini. Ta okolnost je tudi povzročila, da je deficit naše trgovinske bilance v aprilu dosegel skoro 130 milijonov Din napram povprečnemu deficitu od 77 milijonov Din v II. četrtletju preteklega leta.

Največ smo v aprilu uvozili bombažnih tkanin (80.5 milijona Din), volnenih tkanin (37.4), bombažnega prediva (28.7), raznih predmetov iz železa (27.8), strojev in aparatov (24.7), kuhinjske soli (17.5), bakrene galice in cinkovega klorida (15.9), prevoznih sredstev (14.7), kave (12.3), sirovih kož (12), premoga (11.7), ovčje volne (11.1), železne pločevine (10.5), riža (8.7), nafte (8.6) in električnega materiala (8.3).

V prvi tretjini t. l. smo uvozili za 226.2 milijona Din, izvozili pa za 201.5 milijona Din. Naša trgovinska bilanca je bila torej v tem razdobju pasivna za 246.7 milijona Din, dočim je bila v istem razdobju preteklega leta približno izravnana (odnosno za 2.2 milijona Din aktivna, če vzamemo za april povprečni deficit za II. četrtletje 1926 v višini 77.2 milijona Din).

Ker je bil naš izvoz v maju višji kakor pa v aprilu, lahko pričakujemo, da bo trgovinska bilanca v maju izpadla ugodnejša.

Hmeljarska anketa v Beogradu

V septembru se bosta vršili veliki hmeljski razstavi v Zalcu in Novem mestu.

V ministruvstvu za kmetijstvo in vode v Beogradu se je vršila v soboto 9. t. m. pod predsedstvom načelnika gosp. Gjurića anketa zaradi uvedbe selekcije hmelja, kar naj bi ovesčilo in okrepilo naše hmeljske nasade, da bi naše hmeljarstvo lažje vzdržalo svetovno konkurenco, ki bo v bodočnosti nedvomno vedno večja. Glede izvajanja selekcije (izbiranja) hmelja in glede načina izvajanja je sklenila anketa, da se ima v naših izrazito hmeljskih pokrajinah (Vojvodina, Slovenija) takoj začet s to akcijo na podlagi privatne inicijative, kateri boče ministruvstvo za kmetijstvo in vode nuditi materialno, moralno in strokovno pomoč. Obstoječe hmeljarske organizacije v Vojvodini in Sloveniji bodo prevzele izvedbo te akcije.

Organiziranje tega dela v strokovnem in tehničnem oziru se ima izvesti letos meseca avgusta. Vsak hmeljar naj se vpiše kot član v hmeljarsko organizacijo svojega področja. Moralna in materialna pomoč, ki se nudi od strani ministruvstva za kmetijstvo in vode za pospeševanje hmeljarstva, se ima dati samo onim hmeljarjem, ki so člani hmeljarskih društev.

Anketa je sklenila, da se priredita dve veliki hmeljski razstavi, in sicer v Zalcu od 4. do 11. septembra in v Novem Sadu tudi septembra t. l. (natančnejši datum se bo še določil). Zborovalci so popolnoma soglasni z zadevnim predlogom ministruvstva za kmetijstvo in vode, ki vsebuje naslednji načrt, po katerem naj se priredita obe razstavi: 1.) oddelek za vegetacijo in kulturo hmelja (razstavili se bodo korenine, trte, plodovi raznih sort itd.); 2.) oddelek za gojenje in umetna gnojila; 3.) oddelek za stroje in orodje, hmeljske žične konstrukcije (sestave) in vse ostalo, kar je potrebno pri gojenju hmelja; 4.) oddelek za hmeljeve izdelke (razni preparati in uspehi z različnimi preparati itd.); 5.) oddelek za izločbo hmelja, klasificiranje od posebne komisije za bonitiranje (ocenjevanje) hmelja itd.; 6.) oddelek za trgovino s hmeljem, statistiko in podobno. Načrt za hmeljski razstavi je torej prav obsežen.

Posvetovanju so prisostvovali od strani hmeljarskih organizacij: za Savez vojvodinskih proizvajalcev hmelja gosp. Matić, za Društvo hmeljarja v Petrovaru gosp. Šliha in za Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu gosp. Petriček.

Zanimanje, katero pokazuje v zadnjem času ministruvstvo kmetijstva in vod za hmeljarstvo, ki je za enkrat najprej razpisalo pogoje kmetijskega gospodarstva, je vse hvalje vredno. Zeleti bi bilo, da se vsi ti sklepi hmeljarske ankete tudi v polni meri izvedejo. Naši hmeljarji naj izvedbo teh načrtov podpirajo z vso vmo, saj bo to le njim samim v korist.

Z lesnega trga. Dunajska »Holzmarkt«, prinša iz Zagreba naslednje zanimivo poročilo z jugoslovenskega lesnega trga: Situacija na jugoslovenskem lesnem trgu je od dne do dne boljša; posebno živahno je povpraševanje po mehkelem lesu. Kar se tiče trdega lesa, je povpraševanje po tem blagu popustilo; to se opazuje na vseh tržiščih. Edino trgovina s hrastovimi frizji je neizpremenjena. Izvoz mehkega lesa je trenutno

tako velik, da morajo žage obratovati s polno paro, ker so zaloge izdelanega blaga skoraj popolnoma izčrpane. V splošnem je opaziti, da se izvažajo predvsem cenejše blago in da je bukov les postal naš glavni izvozni predmet. Dočim so velika podjetja (žage) zelo zaposlena, se male žage, ki delajo za domači konsum, borijo za eksistenco. Cene izvoznemu blagu so dnevno ugodnejše, medtem ko se cene v tuzemstvu zaradi pomankanja denarja ostale nizke. Tržišče za drveni ne kaže baš živahne slike. Pričakuje se, da bo letos mogoče izvoziti večje količine drv v Italijo. V zadnjem času je v Hrvatski in ostalih pokrajinah nastopila Madžarska kot novi kupec za naš gradbeni les in naša drva. Zaključenih je bilo že nekaj večjih kupčij. V tuzemstvu, predvsem v večjih mestih, vlada prilično povpraševanje po gradbenem lesu. V Beogradu so poslali zadovoljivi in cene za gradbeni les čvrstejši. Obeta se zvišanje cen, ki pa se zaradi konkurence dosedaj še ni pojavilo. V Beogradu vlada naziranje, da se bodo cene gradbenega lesu v kratkem dvignile za 4-5 %. — To poročilo, ki se nanaša predvsem na razmere izven Slovenije, po naših informacijah v glavnem ni pretirano, čeprav morda vidi poročevalec situacijo ugodnejšo, kakor je v resnici.

Licitacija za gradbo proge Rogatev-Krapina. Na licitaciji za gradbo proge Rogatev-Krapina, ki se je te dni vršila v Beogradu, je bilo navzočih sedem ponudnikov. Sprejeta je bila ponudba tvrdke »Progres« iz Sarajeva za vsoto 24.1 milijona dinarjev, dočim je prometno ministruvstvo gradbene stroške proračunalo na 20 milijonov Din. Z delom se bo pričelo 1. avgusta t. l., proga pa se mora predati prometu 1. decembra 1928.

Borze

12. julija.

Na deviznem tržišču ni bilo pomembnejših izprememb. Tendence v devizi na Italijo je bila neenotna. Na ljubljanski borzi je bila prvotno zaključena po 308.5, pozneje pa se je zopet okrepila in je bila ob zaključku borznega sestanka zaključena po 309.50 in 309.75. Narodna banka je intervenirala v devizah London, Praga in Curih, deloma tudi v devizah Newyork in Dunaj. Na zagrebški borzi se je Italija trgovala po 310 do 309.50.

Na zagrebškem efektivnem tržišču so ostali tečaj v glavnem neizpremenjeni. Voja škoda je bila nekoliko čvrstejša. Na aranzma se je trgovala po 343.5.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.485 — 13.515, Budimpešta 9.935 blago, Curih 1093.5 — 1096.5 (zaklj. 1095), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 275.9 — 276.7 (276.3), Newyork 56.7 — 56.9 (56.8), Praga 168.2—169 (168.6), Trst 308.25 — 310.25 (308.25, 309.5, 309.75); ameriški dolar 56.25 blago, češkoslovaška krona 168.50 blago, holandski goldinar 22.37 do 22.43 (22.40).

Zagreb. Amsterdam 22.80 — 22.86, Dunaj 7.9775 — 8.0275, Berlin 13.49 — 13.52, Italija 308.595 — 310.595, London 275.9 — 276.7, Newyork 56.7 — 56.9, Praga 222 — 224, Praga 168.2 — 169, Curih 1093.5 — 1096.5.

Curih. Beograd 9.14, Berlin 123.11, London 25.2275, Newyork 519.625, Pariz 20.3425, Milan 28.275, Praga 15.395, Budimpešta 90.575, Bukarešta 3.255, Dunaj 73.10.

Trst. Beograd 32.075 — 32.575, Dunaj 253.75 — 263.75, Praga 54.10 — 54.60, Pariz 71.65 — 72.15, London 89 — 89.30, Newyork 18.275 — 18.375, Curih 351.50 — 355.50, Budimpešta 314 — 324, Bukarešta 11.25—11.75.

Dunaj. Beograd 12.4675 — 12.5075, Berlin 168.04—168.54, Budimpešta 123.58 — 123.88, Bukarešta 4.39 — 4.41, London 34.4350 do 34.5350, Milan 38.56 — 38.68, Newyork 709.05 do 711.55, Pariz 27.7550 — 27.8550, Praga 21.0025 — 21.0625, Curih 136.45 — 136.95.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.26, v Berlinu 7.418.

Elekti.

Ljubljana. Investicijsko 83.5 — 0, Voja škoda 341 — 0, Merkantilna 98 — 98 (zaklj. 98), Prašedionca 850 — 0, Krediti zavod 160 — 0, Stavbna 55—0, Sešir 104—0. Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 84 — 85, agrarne 49 — 50, Voja škola aranzma 343 — 344, kasa 343 — 344, za avgust 345 — 346; bančne: Ekskomptna 93—94, Poljo 15 — 15.5, Kreditna Zagreb 93 — 95, Hipo 57 — 58, Jugo 91 — 93, Ljubljanska kreditna 150 — 155, Narodna 4680 — 4725, Prašedionca 850 — 855, Elmo 0 — 200, Zemaljska Sarajevo 126 — 140; industrijske: Našice Union 1600 — 1650, Nihag 30 — 0, Gutmann 260 — 270, Slavske 100 — 105, Slavonija 16.5 — 17, Danica 145 — 0, Drava 530 — 570, Sečerača Osijek 480 — 500, Osijekka ljevaonica 165 — 180, Vagon 38 — 45, Vevče 136 — 140, Dubrovačka 380 — 395, Trbovlje 450—0.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (11. t. m.) Ten denca za les čvrsta. Zaključenih je bilo 8 vagonov lesa, in to 1 vagon tramov - tramčev po naročilu kupca, čeo vagon nakl. post. po 260; 5 vagonov bukovih drv, popolnoma suhih, same cepanice, čeo vagon nakladal. postaja po 19.50; in 2 vagona tramov po noti kupca, čeo vagon Postojna po 310. Povpraševanje je za hrastova drva in za tračnice (filanji). — Deželni pr

Iz življenja in sveta

Vremenska katastrofa v Nemčiji in na Češkoslovaškem

Prelom oblakov nad Pirno in okolico. — Nad 150 smrtnih žrtev, med njimi mnogo letoviščarjev. — Oče, ki je izgubil sedem hčeral — Porušene hiše, preplavljene ceste. — Mrtveci na drevesih. — Novo neurje v soboto. — Velika škoda tudi na Češkoslovaškem: Podmoko dva metra pod vodo, toča v Opavi. — V Brnu se rušijo nove hiše

V petek zvečer in v soboto popoldne je divjalo nad Saško strahovito neurje, ki je zahtevalo tudi mnogo človeških žrtev. Najhujše je prizadeto malo letovišče Berggieshübel, ki ga je nevihta zalotila ponoči. Samo v tem kraju so dosedaj našli blizu 80 utopljenecv. Tudi v drugih krajih na Saškem in v severni Češki je nevihta strašno divjala. Število ponesrečencev se še ni moglo ugotoviti, takisto tudi ne materialna škoda, ki pa se čeni na več milijonov zlatih mark.

Iz Berggieshübela poročajo o podrobnostih petkove vremenske katastrofe. Do sobote zvečer je bilo uradno ugotovljeno, da je 64 ljudi izgubilo življenje, 16 do 18 pa jih pogrešajo. Berggieshübel je domala uničen. Mali potokček Gottleuba, ki je narasel na hudo-urnik, je preplaval vse ceste in porušil najmanj sedemnajst hiš. Iz mesteca so izginile vse tri pekarije in večina mesarij, tako da so morali dovažati žive od drugod. Med mrtvimi se nahaja mnogo letoviščarjev. Nekaj oče je baje izgubil vseh svojih 7 hčeral, ki so se utopile v deroci vodi. Rešila sta se mu le dva sinova.

Kakor pripovedujejo očividci, je voda narasla na 3,80 m visoko. Gnala je s seboj velike mase lesa, ki nosijo največjo krivdo na razrušenju. V Rottweendorfu je poginilo 11 ljudi in se utopila skoraj vsa živina. Celokupna škoda samo v Berggieshüblu se čeni na najmanj 2 milijona mark.

Ni manj niso bili prizadeti ostali kraji okoli Pirne. V Pirmi sami je vse notranje mesto pod vodo. Posebno hudo poškodovani so kraji Gottleuba, Glas-hütte in nekatere vasi v dolini potoka Müglitz. Vse zveze z ostalim svetom so prekinjene. Železniška proga je pod vodo in uničena, telefonski drogovi odplavljeni, žice potrgane. V Gottleubi je deroca voda odnesla most in morali so poklicati iz Draždan policijo, da je za silo postavila pontonske brvi. Sreča je, da v času, ko je neurje najhujše divjalo, ni bilo na odprti progi nobenega vlaka, sicer bi se število žrtev zvišalo gotov za več sto. V soboto popoldne je nad istimi kraji, ki jih je že petkova katastrofa tako težko zadela, izbruhnilo novo neurje. Utrgal se je oblak in polne štiri ure je lilo kakor iz škaf. Potok Gottleuba je z vsemi svojimi pritoki na novo narasel. V Berggieshüblu so bile zopet vse ceste preplavljene in ljudje so brodili po glavni ulici nad pol metra globoko v blatni deroci vodi.

Celotno število žrtev se čeni na 150, najbrže celo več, kajti dosedaj še niso mogli vseh pogrešanih prebivalcev poplavljenih krajev spraviti na varno. Tragični vzrok, da je pri tem vremenski katastrofi padlo toliko človeških žrtev, je bil v tem, da se je glavna nevihta izšla v petek ponoči in da je proti večeru začel dež že ponehati. Večina ljudi je mislila, da je najhujše že končano in so šli mirno k nočnemu počitku. Ko se je potem okoli polnoči drugič utrgal oblak in so va'ovi vršili in podirali pod seboj hiše, so prebivalci z grozo skočili s postelj, da se rešijo. Toda takrat je bilo že prepozno. To razlago podpira dejstvo, da so večino mrtvecev, kar jih je bilo dosedaj najdenih, dobili oblečene. Nekateri nesečnik so valovi dvignili s seboj in odplavili daleč ven na polje, kjer so jih v soboto našli med vejevjem dreves.

Kot prvo pomoč za ponesrečence je nakazal saški ministrski predsednik Held iz dispozicijskega fonda 125.000 mark.

L. Z.:

Tiha gora

Gospodu nadučitelju je bilo devet in šestdeset let. Trdo življenje mu je začrtalo v obraz globoke zarezje in mu je pobelilo mehke lase. Velicasta, siva brada mu je padala globoko na prsi. S suhih zagorelimi rokami je listal po majhnih, debelih, v brezovo lubje vezanih knjižici.

Iz udobnega naslonjača, v katerem je sedel, se je zdaj pa zdaj ozrl skozi okno, visoko gorj v sive stene planin. Takrat mu je oko mladeniško zazarel.

Kar potrka nekdo na vrata.

»Le noter, o, le noter!« je prijazno dejal gospod nadučitelj.

V sobo je stopilo troje mladih deklet. Oblečene so bile v snežnobele obleke in v laseh so imele rože. Srednja je nosila v roki krasno urejeno šopek, katerega središče je bila skrbno izbrana kopičica planink, okoli njih pa sta se vila dva venčka. Prvi, tik ob planikah, je bil zložen iz modrega svišča, vanj pa iz bujno rdečega rododendrona. Prijetno je zaduhlo sivemu starcu, ko se je dvignil iz naslonjača.

Deklice so se lepo poklonile in srednja je povzela s tresočim se glasom: »Blagi naš gospod nadučitelj! Poslali so nas, da vam v imenu vseh globoko vdanih vaščanov čestitamo za rojstni

Nevihla je divjala v petek zvečer tudi na češko-nemškem obmejnem ozemlju, na Moravskem in v Šleziji. V Podmoklem so stale hiše do 2 metra pod vodo. Nasip ob Labi je deroca voda prodrla v širini 50 m.

V okolici Opave, ki trpi skoro vsako leto na vremenskih katastrofah, je že v petek padala toča, ki je povzročila na poljih in vrtovih neizmerno škodo. V soboto dopoldne se je neurje pomaknilo iz Nemčije proti jugu in kmalu po 2 uri je zadelo Brno. Utrgal se je oblak in čeprav je lilo le dobre pol ure, je dež povzročil vseeno ogromno škodo. V Brnu je bil posebno kritičen položaj v poslopiju ravnateljstva tamošnje rudarske družbe, kjer je voda preplavila vse kote. Posebno so trpeli oni predeli mesta, kjer stoji same majhne pritlične in enonadstropne hiše. Vodne mase so povzročile mnogoštevilne motnje v prometu, ker so preplavile železniške in tramvajске proge in pločnike ob hišah. Proti 8. uri zvečer se je nad Brnom razlila nova nevihta, ki je storjena škodo še povečala. Mnogo novih hiš je v opasnosti, da se zrušijo. Radi preobilice dela je požarna bramba le težko vzdržala red in je mogla poseči v reševalno akcijo le v njihove prizadete distrikte.

Neurje je divjalo tudi nad Krkonoši. Dež je preplaval mnogo krajev in povzročil ponekod neprevidno škodo. Človeških žrtev pa dosedaj še ni ugotovili.

Rumunski kralji mrtev?

Dunajski list »Der Montag« prinaša izpod peresa nekega rumunskega politika, ki je baje dober poznavalec rumunskih razmer in Budimpešte datirano senzacionalno vest, da je rumunski kralj Ferdinand že pred več meseci podlegel bolezni, ki mu razjede zdravje vsa zadnja leta. Četudi je morda ta vest le senzacija »pasjih dni«, je vendar zanimiva in jo zato beležimo tudi mi v zabavo naših čitateljev.

Znano je, da je zbolel rumunski kralj Ferdinand pred približno enim letom na eni najtežjih boleznih, kar jih pozna medicina, na črevesnem raku, zoper katerega doslej še nimamo uspešnega leka. Kljub konzultaciji najznamenitejših specialistov bolnika ni bilo več mogoče rešiti. Kralj se je moral podvreči neštetim operacijam, ki pa so vse ostale brezuspešne in vsi zdravniki so kmalu uvideli, da je življenje kraljevskega bolnika le še v božjih rokah. Storiili so pač vse, kar so mogli, toda k zadnjemu so se morali omejiti le na to, da so bolniku lajšali grozno trpljenje. Ker so morali bolnika v zadnji dobi hraniti le še umetnim potom, je vidno hušal. Preden je zbolel, je tehtal 72 kg, na koncu bolezni pa je shujšal že za več kot 30 kg.

Rumunska kraljica ni mogla več prenašati trpljenja svojega soproga in je zato odšla na svoje znano potovanje v Ameriko. Tam jo je dohitela brzobavna vest, da se bliža kraljev konec. S prvim brzoparnikom se je vrnila v Evropo, da bi bila lahko navzoča ob smrtni postelji svojega moža. Toda prišla je že prepozno.

Kralj Ferdinand je pred več meseci podlegel črevesnemu raku. Na dan svoje smrti je tehtal nekaj korpušentni in mišičast mož le še 42 kg. Ravno v tem času pa je bila politična napetost v Rumuniji na vrhuncu. Smrt kralja bi bila nedvomno povzročila notranje nemire in državljansko vojno. Zato je ministrski svet, katerega se je udeležila tudi kraljeva vdova, sklenil, da v in-

teresu miru zamolči kraljevo smrt. In res so listi takrat po vrsti objavljali vesti o izboljšanju kraljevega zdravstvenega stanja. Na omenjeni seji ministrskega sveta je bilo določeno, da se odloži proglašitev smrti rumunskega kralja do srede julija 1927. Takoj nato so bili pozvani strokovnjaki za balzamiranje, ki so truplo pokojnika v eni noči spremenili v mumijo. Samo par oseb je vedelo, da je dvorni voz naslednje jutro odpeljal mesto težko bolnega že mrtvega kralja v Skrobešči ob Dunavu, kamor se je, kakor so poročali listi, podal kralj na okrevanje. Balzamirano truplo kralja je bilo v tamošnji trdnjavi položeno na led in čaka sedaj na svečan pogreb, ki je že do zadnjih podrobnosti pripravljen. Kakor hitro bo sedanji režim smatral politični položaj za dovolj zrel, bo smrt kralja oficijelno objavljena.

General Hoffmann umrl

V kopališču Reichenhau je umrl znani general nemške vojske Max von Hoffmann. Najbolj je zaslovel za časa mirovnih pogajanj med Nemčijo in Rusijo v Brest Litovskem. Nemčijo je zastopal baš general Hoffmann, ki je dal ruskim zastopnikom — medtem je bila Rusija že v boljševiški oblasti — občutiti vso neizprosno nemškega militarizma. Pravijo, da je udril s pestjo po mizi v trenutkih, ko so Rusi ugovarjali, namenoma rožljaj s sabljo. Imperijalistična cesarska Nemčija takrat še ni slutila svojega poraza v svetovni vojni. Bila je voljna prodirati še naprej v Rusijo, v Petrograd in proti Moskvi. Ali ruski zastopniki so razumeli besedo Hoffmannove sablje in pesti in so sprejeli vse nemške pogoje. Takrat, ko je divjala v Rusiji meščanska vojna, je zanimala boljševike predvsem revolucija. Vprašanje ruskih meja se jim je zdelo podrejeno. Saj so bili prepričani, da bo kmalu izbruhnila po vsej Evropi socialna revolucija.

Ali njihov up se je k sreči izjalovil, enako kot nadeja generala Hoffmanna, da bo Nemčija zmaga la Hoffmann je sodeloval pri prepeljavi Ljeninga in tovaršev v Rusijo, nadejajoč se, da bo ž njimi zlomil ruski odpor. To se je res zgodilo. Ali Ljening in tovariši so z isto pravico upali, da bodo zlomili nemški imperijalizem. Rusi so se kruto prevarili, vendar pa je dobil nemški militarizem z druge strani nepričakovano težko kazen.

Smrt generala Hoffmanna vzbuja tedaj spomine na mučno kapitulacijo slovaške države v Brest Litovskem. Nekaj časa je sijalo nadej, da bo ime v plejadi nemških vojskovodij. Bil pa je za razliko od Ludendorffa uviden, široko srčen in diplomatičen. Po vojni se je precej izprememil, čeprav je ostal do zadnjega kremenit praski oficir. Iz njegovih krogov se je demantiralo, da bi bil v Brest Litovskem rohnel s pestjo po mizi. Toda njegovo naduto vedenje je dokumentarno zabeleženo v zgodovini.

Umrl je v 58. letu starosti po daljšem bolehanju na srcu.

16. julija
Dr. Alfred Jaksch

× **Nov letalski rekord.** Iz Newyorka poročajo, da se je poročnik Carlton Shannon dvignil s svojim hidroplanom 7 milj visoko in s tem postavil nov višinski rekord.

× **Prisilne poroke.** V provinci Honan so oblasti izdale dekret, da se morajo vsa dekleta poročiti pred 15. julijem. Če do takrat ne bodo poročene, jim bodo oblastva sama izbrala moža.

× **Čooldgeovih 48 sveč.** Predsednik ameriških Zedinjenih držav je pred kratkim slavil svoj devetindeseti rojstni dan. Ob tej priliki so se ga njegovi zvesti podaniki spomnili z različnimi darili. En izmed najnavečnejših je bil gotovo za boji, ki ga je predsednik dobil po pošti in v katerem se je nahajalo 48 sveč. Te sve-

čje so simbolično predstavljale posamezno državo severnoameriške Unije. Pravijo, da je bila vsaka od njih zavita v zemljepisno karto dotične države, iz katere je bila poslana. In da je bila stvar popolna, so bile te geografske karte opremljene s podpismi vladajočih guvernerjev 48 ameriških držav.

Bilo mu je tri in dvajset let, ko je je našel visoko gorjo pod Hudo pečjo. Takrat je napisal tisto lepo pesem o planinki s Tihe gor.

Poleg rože je bilo zapisano:

»Ti Neskončni, ki si ustvaril vso to krasoto nam nevrednikom na veselje, utrgaj me s tega sveta, kadar bo Tvoja magična volja, kakor sem jaz utrgal to planinko pod Hudo pečjo...«

V gospodu nadučitelju je živo zaplula kri, ko je prečital te besede. Z nepopisno silo ga je vlekle v Tiho goro. Razveselil se je, da sam ni vedel zakaj.

S težavo je obul težke okovane in vzel iz kota svoj stari, obrabljeni cepin. Polagoma se je spuščal po lesenih stopnicah. Na vrhu ga je srečala sestra.

»Nikar ne hodi. Star si že!«

»Pusti me, Marta. Naj grem. Nekaj me kliče.«

Starka mu ni ugovarjala. Šla je v njegovo sobo, pokleknila pred Križanega in ihté pomolila:

»O Bog, kmalu pojdeva; oba, oba... Daj nama, krečen konec. Če ga ne bo več s Tihe gor, daj tudi meni, da umrem...«

Vsi so pozdravljali gospoda nadučitelja, ko je sključen stopal skozi vas. Ženske so si brisale oči, možem je bilo tesno pri srcih. Le oče župan so se oju-načili in so vprašali blagega gospoda:

»Kam pa, kam, tako opravljeni, go-spod?«

čje so simbolično predstavljale posamezno državo severnoameriške Unije. Pravijo, da je bila vsaka od njih zavita v zemljepisno karto dotične države, iz katere je bila poslana. In da je bila stvar popolna, so bile te geografske karte opremljene s podpismi vladajočih guvernerjev 48 ameriških držav.

× **Mož s 47 ženami.** V Newyorku se je te dni pričel proces proti Robertu Whitmanu, ki se je pod imenom lorda B. 47 krat poročil z ženami iz različnih držav Unije in Kanade. Whitman je svojim ženam izvil blizu 60.000 funtov šterlingov. (16 milijonov Din.)

Klic iz sovjetske Rusije

Zveza ruskih književnikov in novinarjev v kraljevini SHS je pre-jela iz sovjetske Rusije proglas »Skupine ruskih pisateljev«, ki ji je bil poslan s prošnjo, da ga objavi v kar največjem številu listov in pri kolikor mogoče številnih narodih. Proglas izide danes v vseh velikih listih Anglije, Bolgarije, Nemčije, Holandske, Poljske, ameriške Unije, Francije, Češkoslovaške in Jugoslavije. Objavljamo ga kot značilen dokument časa in raz-mer.

Uredništvo.

Vam, književnikom vsega sveta, so namenjene naše besede.

Kako naj si razložimo, da Vi, ki ste tako dojemljivi, ki lahko pronocate v največje globine človeške duše, ki odkrivате dušo celih epoch in narodov, hodi-te molčite mimo nas Rusov, ki grizemo verige strahotne ječe, v katero so vrgli našo svobodno besedo? Zakaj vi, ki ste vzgojeni s pomočjo naših umotvorov in naših literarnih genijev, molčite v času, ko se v veliki deželi pritiska k tlom velika književnost, njeni, že zreli sadovi, pa tudi niane kali?

Ali nemara ne poznate ječe naše svobodne besede, — ne poznate li komunistične cenzure v drugi četrtini XX. stoletja, cenzure »socialistične države«? Bojimo se, da je ne poznate. Zato je mogoče, da književniki, ki so obiskali Rusijo, n. pr. g. Duhamel in drugi po povratku v domovino, niti ne črhnejo o nji? Ali se morda niso zanimali za položaj tiska v Rusiji? Ali pa so gledali in niso videli, videli — in niso razumeli? Nas boli že misel, da bi utegnili zvenketanje državnih kozarcev s državnim šampanjcem, s katerim so v Rusiji streljali tujim književnikom, prepričani, da je vanje zakovano naše slovstvo in ves ruski narod.

Čujte in pomnite!

Idealizem, močna struja v ruskem pripovednem slovstvu, se presoja kot kaznjivo protidržavno mišljenje. Naši kleriki te smeri se izločajo iz javnih knjižnic. Njih usoda je zadela tudi spise zgodovinarjev in modroslovcev, ki so nasprotni materializmu. Posebni in- struktorji plenijo po knjižnicah in knji-garnah celo mladinske knjižice, ki so iz-šle pred revolucijo in vse narodno-epične spise. Sodobni književniki, ki jih sumijo idealizma, nimajo ne možnosti in ne nadeje, da bi lahko izdali svoje spise. V njih samih vidi režim sovra-žnike in razdiralce sedanjega družve- nega reda, pa jih izkazuje iz službe in jim jemlje slehern zaslužek.

To je prvi žid ječe, za katerim je skrita svobodna beseda. Za njim stoji drugi.

Vsak rokopis, ki se izroči v tiskarno, se mora predhodno dostaviti v dveh prepisih cenzuri. Ze dotičan spis gre ponovno na cenzuro, da ga še enkrat prečitajo in pregledajo, ali se ujema s cenzurnim rokopisom. Zgodilo se je že, da je ena sama beseda, celo začetni- ca kake besede (n. pr. začetna črka besede »Bog«), ki jo je prezrl bodisi cenzor, bodisi pisec, izdalci ali ko- rektor, povzročila pri ponovnem cen- zurnem pregledu zaplembo celotne na- klade.

Odobritvi cenzorja so podvrženi vsi spisi — celo spisi iz področja kemije, zvezdoznanstva, matematike itd. Po cenzuri sme avtor le tedaj popraviti prvotni tekst, če dobi cenzorjevo dovo- lenje, ki pa ga mora prositi za vsak slučaj posebej. Brez dovoljenja ne sme tiskarna popraviti niti ene besede v stavku.

Brez predhodnega cenzorjevega do- voljenja, brez posebne prošnje s tak- samimi, brez dolgega čakanja, da z de- lom preobložen cenzor prebere kos pa- pirja z vašim imenom in priimkom, se ne more pod komunistično vlado nat- isniti niti navadna posetnica! Gospod Duhamel in drugi so lahko opazili, da so

celo napisali v gledališčih, n. pr. »Zabra- njeno je kaditi«, »Izhod za silo« zazna- movani s sakramentalnim pečatom cen- zure, ki je morala izdati dovoljenje za natisk nedolžnih plakatov.

Se tretji zd imamo, tretjo vrsto bo- dečih žic in jarkov.

Ce hoče kdo ustanoviti zasebno ali društveno izdajateljsko podjetje, si mo- ra pridobiti posebno dovoljenje. Le to pa se nikomur, celo akademskim na- pravam, ne izdaja za dalejšo dobo kot za dve leti. Dovoljenja se dobe z veli- kimi težavami, zato so zasebna zalo- žništva zelo redka. Delovanje zasebnega podjetja se giblje v okviru programa, ki ga odobri cenzura. Izdajatelji morajo vsakega pol leta predložiti cenzuri po- poln seznam spisov, ki se prijavljajo za tisk, in priložiti obsežne biografije njih avtorjev. Založništvo ne sme iz- dati nobene knjige, ki ni bila označena v tem programu, v kolikor ga je odo- brila cenzura.

Spičjo takih pogojev se sprejemo za natis zgolj spisi, ki se o njih ve, da bodo sigurno ugajali komunističnemu cenzorju. Tiska se samo to, kar ne pri- haja navskriž s komunističnimi nazori, ki so za vse obvezni. Vse ostalo — naj- si bo še tako veliko in talentirano, — se ne more izdati, da mora se zelo skrivati. Če se povodom kake pre- iskave najde, je zadosten povod za aretacijo, za izgon in celo za ustrelitev. Eden najboljših poznavalcev ruskega državnega prava — prof. Lazarevski — je bil ustreljen samo zbog tega, ker so bili našli pri njem načrt ruske ustave.

Ali Vam je vse to znano? Ali čutite grozoto položaja, v katerem se nahaja naš jezik, naša beseda, naše slovstvo?

Ce Vam je znano, če čutite — čemu neki molčite? Vaš glasen protest zo- per preganjanje evropskih intelektual- cev smo slišali; preganjanja najboljših ruskih mož, ki jih obsodijo celo na smrt iz edinega razloga, ker se ne stri- njajo z vlado, pa gredo mimo vas in jih — kakor vse kaže — niti ne opazi- te. Sem-le v našo temnico nismo slišali glasov vašega protesta, nismo zaznali glasu, ki bi ga povzdignili z apelo na moralno zavest vseh omikanih narodo- v.

Književniki, uho, oko in vest člove- štva — odzovite se! Sai ne boste trdili »ni je oblasti, ki ne bi bila od Bo- ga!«. Ne boste nas zavrili s surovimi besedami: »Vsak narod ima takšno vlad- do, kakršno zasluži«. Dobro veste, da se lastnosti naroda in lastnosti držav- ne moči vjemajo samo v eohah; v kratkih periodah narodnega življenja se lahko tragično razhajajo. Spomnite se, kako je bilo pred rusko revolucijo, ko so naše družabne organizacije, samoupravni organi, Gosudarstvena Du- ma in celo posamezni ministri prosili in zahtevali, da naj odločilni čimtelji za- pustijo pota, ki vodijo v prepad. Naleteli so na gluha ušesa in slepe oči. Spom- nite se, s komi ste takrat simpatizirali — ali z neznamno skupino okoli Raspu- tina ali z narodom? Koga ste takrat ob- sojali in na čigavi strani je bila vaša moralna podpora?

Mi vemo: razen sočutja, razen mo- ralne podpore načelom in borcem za svobodo, razen moralne obsodbe naj- surovejše despotije, nam ne morete z ničemer pomoči, ne nam in ne našemu narodu. Ali več niti ne pričakujemo od vas. Tembolj pa zahtevamo, da storite to, kar je v vaših močeh: energično, povsod in zmerom pred javnim mne- njem vsega sveta, trgajte prekanjeno in hinavsko krinko s strašnega obličja pred vami: s komunistične vlade v Rusiji. Mi sami nimamo moči, da bi to storili; edino naše orožje — pero — nam je iztrgano iz rok, zrak, ki v njem živimo — književnost — nam je od- vzet, mi sami pa smo vrženi v ječo.

Vaš glas ni potreben zoli nam v Rusiji. Mislite tudi nase: Z ogromno energijo, v vsej veličini, ki jo pravilno doumejemo samo mi, se bližajo vaši narodi isti poti strahot in krvi, ki jo je pred 10. leti v usodnem trenutku svoje zgodovine nastopila Rusija. Nam je dobro znana ta pot na Golzoto narodo- v, zato pa ob pravem času svarimo tudi vas.

Mi osebno propadamo. Daleč smo še od svitanja svobode. Mnogi izmed nas ne morejo zapustiti notomcem drugega, kot strašne izkušnje. Spoznajte jih, pro- učite jih, govorite vi, ki ste svobodni, da bodo oči rodov, ki so še živi ali ki se še imajo roditi, odprte resnici. Stori- te to, pa bomo lažje umirali. Kakor iz temnic strašnih zaporov vam pošiljamo to pismo.

Pišemo ga z velikim rizikom. Tve- gamo lastno življenje, ko ga pošiljamo čez mejo. Ne vemo, ali bo kedaj prišlo v vaše roke in ugledalo svet v preda- lih svobodnih novih. Če ga dobite, če bo ta glas iz groba dosegel vašo uše- sa, tedaj vas rotimo:

Prečitajte ga pazno in dobro premis- lite! Načelo našega velikega pokojni- ka, ki ga je svoje dni povedal vsemu svetu: »Ne morem molčati!« hodi tudi vaše načelo.

V majniku leta 1927.

V majniku leta 1927. **Rusija.**
Skupina ruskih književnikov.

Naši onstran granic

Proti nepravilnostim pri ljudskem štetu leta 1921. je izdal Mussolini okrožnico na občinske uprave, v kateri zahteva točno podatke v seznamih prebivalstva. Po nekaterih občinah v Italiji je bilo štetje zelo malomarno, druge pa so navedle mnogo večje število prebivalstva, kakor je v resnici. Ljudsko štetje iz leta 1921. torej nikakor ni zanesljivo in ne podaja pravega števila prebivalstva. Tudi razne podrobnosti so navedene površno. Proti nekaterim bivšim občinskim načelnikom se je pričelo kazensko postopanje. Mussolini naj bi kaznoval tudi ono gospodo, ki je po Julijki Krajini pri ljudskem štetju naše ljudi vpisovala za Italijane!

Razstava v podobljajloče umetnosti pri Sv. Ivanu v Trstu je vzbudila mnogo zanimanja. Milko Bambi je razstavil 13 del. Znan je kot dober ilustrator. Bambi je nadarjen začetnik, ki se lahko razvije v izbornega umetnika. France Gorše je kipar, ki je podal mnogo in zelo raznovrstnih svojih del. Gorše je miren tvoritelj, ki si je priporil splošno priznanje. Ernest Sešek je impresionist, slikarski samouk, poet narave. Albert Sirk goji moško, globoko občuteno umetnost. Razstava je krasna in glede še na sedanje čase izredne vrednosti.

Italijanska procesija. Prejšnje čase so bili pri procesiji na Tovelu postavljeni štirje oltarji, pri katerih so se čitali evangelijski. V Kopru so nekateri godrnjali, zakaj jih ni več. Fašistično glasilo pravi, da je sedaj uveden koncem procesije blagoslov, kakor je običajen v starih italijanskih provincih. Procesija je sedaj italijanska tudi v Kopru. Tisti štirje oltarji so običajni v nemških krajih in oni, katerim ni všeč, da so odpravljani, so grdi avstrijski jakanti.

K zakonu o primkih. «Piccolo» se je nedavno zopet v daljšem članku povznil na to vprašanje, tokrat pod debelo tiskanim naslovom «Poimenovanje v krščanskem romanstvu». Zanimiv je uvod, kjer smo čitali med drugim: «Katoliška cerkev je res skrbela za lastno teritorialno ureitev na stopinjah rimskega imperija in tedaj, ko je ta propadel, je vzdržala tradicijo najbolj občudovanja vredne politično-upravne konstrukcije, ki je kdaj sploh obstajala. Rimljanstvo je s cerkvijo zunaj Italije nadaljevalo svoje univerzalno koordinacijsko delo. Med Alpami in Sicilijo pa se je nadaljevala formacija italijanske narodnosti. Tuji zmagovalci so se spreobrnili h Kristusovi veri in so bili tako asimilirani k latinstvu najprej po delu cerkve...»

Za slovenske napise. Poročali smo, kako se je na fašističnem zborovanju v Sežani prosluli Josip Grbec zavzel za odstranitev slovenskih napisov na trgovskih. Po zakonu so se vedno dovoljeni dvojezični napisi v slovenskih krajih pod pogojem pa, da je na prvem mestu italijansko besedilo in navedeno s tako velikimi črkami kakor slovensko. Zato nima nihče pravice, siliti slovenskega trgovca, da naj odstrani slovensko besedilo. Fašistična zahteva je protizakonita, kar pa sicer dobro vedo fašisti sami in ako se kdo pri njih pritoži, ga zavrnejo z rezkim povdankom: izvršiti se mora, kar sklenemo mi, oni zakon nas ni, ne briga, veljavno so naše odredbe!

Denar je izsiljeval iz ljudi, ki so se hoteli izseliti v Mehiko, neki Ivan Stenovich. Kmet Mirko Spental mu je dal 8000 Din, Petrič 6000 Din, neki drugi manjše vsote. Lagal jim je, da jim takoj preskrbi potne liste, ali ker jih le ni bilo, je bil Stenovich ovađen. Sodišče ga je kaznovalo sedaj z ječo 2 let, 8 mesecev in globo 4000 lir.

O uspehih na osnovni šoli se sedaj po zaključku šolskega leta mnogo razpravlja med šolniki. Mnenja so zelo različna. Kdor ima zdrave pojme o nalogi osnovne šole, mora le obsoditi fašistični sistem poučevanja v osnovni šoli, ker ne daje in tudi ne more dati povoljnih rezultatov. Šola je degradirana v igralnico in zabavnico za otroke, katerim se mora vtepati v glavo tuj jezik, namesto da bi bila učilnica po priznanih pedagoških načelih!

Občinsko električno podjetje na Hvaru sprejme strojnega monterja

ki se razume na Dieselmotor Langen Wolf in na istosmerni tok. Plača po dogovoru. Prošnje s prepisi spričeval na Općino-Hvar.

Pri vsaki zabavi, da celo mimogrede pri srečanju se opazi, kako neestetično je, če prihaja iz ust slab duh. Včasih povzroča ta neprijeten duh iz ust okolnost, da ni popolnoma želodec v redu, največkrat pa je vzrok temu nečista in zanemarjena ustna duplina. Zato moramo za grgranje pridno rabiti Odol. Odol je čudovita osvežitev ust. Odol vleze v vse gube in gubice sluznice in učinkuje na gnilobne procese še dolgo po uporabi. S to izredno učinkovitostjo je postal Odol za ves kulturni svet: dokazano najboljšo sredstvo za čiščenje zob in ust.

S krepkim ispiranjem da Odol ustam sveže dišeči dih

Na znanje vsem našim odjemalcem!

Uvažujoč sledeče, smo pričeli z izplačilom dobitkov V. razreda 13. kola že 15. maja t. l., ter nismo čakali do službeno določenega dneva, po katerem bi morali pričeti z izplačilom šele 15. junija. Ne bili bi v stanju obvladati veliko število dobitkov (okoli 10 milijonov dinarjev) v relativno kratkem času.

Mnogi prazniki, preveliko število naših komitentov, posebno pa kratka doba med izdajo listine dobitkov V. razreda in žrebanjem I. razreda 14. kola so povzročili da je tehnično delo zaostalo.

Iz tega razloga nismo to pot v stanju zvanično listino I. razreda, kakor tudi obnove srečk II. razreda odposlati z našo običajno brzi in točnostjo. Hočemo te pošiljke odpraviti tekom okoli 18. julija.

Upoštevajoč te okolnosti naznanjamo našim odjemalcem, da na vsak način opuste vsakovrstne urgence, ker bi to samo otežkočalo in zadrževalo naše poslovanje.

Istotako prosimo, da nam za drugo žrebanje NE POŠILJAJO NAROČB pred 25. julijem, ker do tega časa nismo v stanju sprejemati novih naročil.

Žrebanje II. razreda se vrši 8. avgusta t. l.

Glavna kolektura državne razredne loterije, bankovno komanditno društvo

A. REIN I DRUG, ZAGREB.

Za jugoslovanski patent št. 167 od 1. avgusta 1914 na: »Stiskajući valjak za istiskivanje vode iz vlažnih komada bez kraja ili poput svoda iz drvenog vlakna ili celuloze« (Presswalze zum Auspressen von Wasser aus feuchten, endlosen oder bogenförmigen Holzstoff- oder Zellstoffbahnen), se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenjene ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Selenburgova ulica 7.

Rogaška Slatina.

Gospod

M. PAJČIMOVIĆ
zobozdravnik iz Beograda

je otvoril

zobni atelje

v Rogaški Slatini (Zagrebski dom, št. 12, pritličje) in ordinira za čas cele sezone

Najboljši in najekonomičnejši

elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih zavodov v Plzinju

se nabavljajo v velikosti 1/2 do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani

Obrnite se na:

Civ. inž. M. A. Stebi, Ljubljana,

Selenburgova ul. 7 telefon številka 2966

Trgovsko naobražen

privatni uradnik

se sprejme takoj

v tekstilno tovarno v ljubljanski okolici Ponudbe pod »Obrat« na upravo lista.

CUČEK SLAVKO

ANGELINA ANDREJEVIĆ

zaročena

8. VII. 1927.

Maribor

Beograd

Dražba

konkurzne imovine

Po sklepu odbora upnikov v konkurzni stvari Kmetijskega in konzumnega društva v Šmarju pri Jelšah se dne 18. julija 1927 ob 9. uri in eventualno naslednje dni v poslovnih prostorih prezadolženca vrši skupno ali nadrobno javna sodna dražba tirjatev, manufakturnega, specerijskega in drugega blaga ter oprave. Ogled in dražbeni pogoji so na razpolago pri upravniku konkurza. Najmanjši ponudek je 1/3 oziroma 60% nominalne oziroma sodne cenilne vrednosti. Plačilo takoj oziroma 10% vadij in ostanek v 2 tedenskih obrokih.

Upravnik konkurza:

notar Jak. Kogej v Šmarju.

Razpis službe.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje mesto pogodbenega

deviznega uradnika.

Zahteva se dokaz o daljši popolni praksi v poslovanju z devizam. — Predizobrazba: po možnosti dovršena srednja šola ali trgovska akademija.

Ponudbe z navedbo zahtevane plače je vložiti do dne 31. julija 1927.

8031

Mestna hranilnica ljubljanska.

Oddaja trgovskih prostorov.

Mestna hranilnica oddaja v najem trgovske prostore v Ljubljani, vogal Stritarjeve ulice in Cankarjevega nabrežja (Filipov dvorec nasproti Franciškanske cerkve). Pojasnila daje hranilnično ravnateljstvo.

Ponudbe z navedbo najemnine je vložiti do 20. julija 1927.

8030

Mestna hranilnica ljubljanska.

Hektografični aparati,

zvitki masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi pri

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica številka 6/I. 49 4 telefon št. 2986

Zahvala.

Prilikom nenadne izgube našega soproga, očeta, sina odnosno zeta in svaka gospoda

Ivana Deželak

smo prešli od vseh strani toliko izrazov sočutja, da čutimo dolžnost, zahvaliti se Vsem najlepše. Posebno se zahvaljujemo g. dr. Baumgartenu za takojšnje pomoč, nadalje pevskemu društvu Zvon za prekrasen venec in genilive žalostinke, ter predsedniku Zvona ing. Verbu za nagrobni govor, na dalje društvu rudniških nameščenec, rudniški godbi, darovalcem krasnih vencev in cvetja, ter Vsem prijateljem in znancem, kateri so blagopokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti

Vsem najsrčnejša zahvala!

Zalujoči ostali.

Prodajam renomirano dobro idočo

restavrarijo in hotel

s 15 sobami v centru mesta s hišo in vsem inventarjem radi bolezni. — Točnejše podatke pri **M. JAKOVAC, Vlaška ul 9, Zagreb**

†

Podružnica Kola jugoslov. sester v Skotji
Loki naznanja, da je njena velika dobrotnica gospa

Regina Ševčnikova

vdova okrajnega sodnika

dne 10. julija ob 4. uri popoldne v starosti 88 let mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo 12. julija ob 5. uri popoldne.

Škofja Loka, dne 11. julija 1927.

ODBOR

+

Po dolgi in mučni bolezni je danes zjutraj preminul naš ljubljani nečak, ozir. stric in svak, gospod

dr. Zdenko Margreiter

sanit. major v p.

Pogreb se vrši v torek popoldne ob 17. uri iz vojaške bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. julija 1927.

Rodbini Mankoč - Margreiter.

J. O. Curwood:

Preganjana žena

Roman.

se hoteli še enkrat boriti zame?

»Skoro bi bila pozabila na tega človeka,« je zašepetala. »Mar bi Tisočkrat.«

Rdečica na njenem obličju je potemnela. »Nekoč sem čitala nekaj o vas, John Aldous, in zdaj mi je to neprestano na umu,« je dejala. »Bilo je po vaši vrnitvi iz Tibeta. Pisali so, da vas imata dve nagljeni docela v oblasti — vaš prezir do žensk in želja po prigodah, da je za vas nemogoče, da ne bi našli na ženskih napak, in da bi šli na konec sveta, če bi se vam tam obetal kak razburljiv doživljanje. Ali ni morda baš vaša strast do prigod tisti vzrok, ki vas nagiblje, da hočete iti z menoj v Tête Jaune?«

»Čedalje bolj se mi vidi, da bo to največja prigoda vsega mojega življenja,« je odgovoril in v njegovem mirnem glasu je bilo nekaj takega, da ji je beseda zastala. Vzdignil se je in stopil pred njo. »Velika Prigoda je prav za prav že tu,« je nadaljeval. »Čutim, da je. Še davi bi bil stavljen življenje, da je ni sile, ki bi me mogla pripraviti do tega, kar vam priznam zdajle drage volje. Smejal sem se temu, kar je svet mislil o meni. Vse to je bilo zame veličanska komedija. Stotine stopenjev, ki so jih ogrožene ženske objavile zoper mene po časopisih, so me strašno zabavale. Vse so vpraševale venomer isto: Zakaj ne pišete o dobrih lastnostih žensk, zakaj vedno le o slabih?« Odgovoril jim nisem nikoli. Pač pa odgovorim danes vam. Vzrok, da sem iskal vedno le slabih lastnosti žensk, ni bil

11 v tem, da bi jih preziral. To slabost in ničevno neobglednost človeškega bitja sem le zato tako brezobzirno zasledoval v svojih knjigah, ker sem zmerom mislil, da je žena edino, v čemer se je Bog približal popolnosti svojega stvarstva. Mislil sem, da bi morale biti popolne. In ker ženske kratkoročno nimajo popolnosti, ki sem jo domneval v njih, sem izvajal iz tega kar moči suhe in trde zaključke. Bil sem bedak in sem se boril tam, kjer bi bil moral graditi. To, da vam to priznam, je dokaz, da ste me privedli do največje prigode, ki me je kdaj srečala na mojih poteh.«

Rdečica njenega obličja se je strnila v dve lisi. Počasi in nekam tuje so ji padale besede iz ust.

»Mislim — da vas razumem,« je rekla. »Morda sem bila tudi jaz v kakem pogledu obrazoborka — ko sem polagala svoje misli v to, kar sem čitala. Globoko je vzdihnila; nato mu je pogledala naravnost v obraz in nadaljevala, kakor bi govorila v sanjah: »Velika Prigoda — za vas. Da... Nemara pa tudi za oba.«

Roke je imela trdno sklenjene na prsih. Nekaj v njeni podobi, ko je stala tam, s hrbtom obrnjena proti mizi, je zvalilo Aldousa, da je stopil k njej in vprašal:

»Povejte mi, Ladygray — zakaj potujete v Tête Jaune?«

Odgovorila mu je — tako čudno, kakor da govore usta sama zase:

»Poizvedovat grem — po svojem možu.«

VI.

Molče in s sklonjeno glavo je Aldous obstal pred njo, ko je izrekla te besede. Rahel šum pred kočo ga je vzdrnil le toliko, da se je ozrl proti vratom. Potovala je v Tête Jaune, da bi poizvedovala po svojem možu! Tega se ne bi bil nadejal. Za trenutek, ko je

pogledal venkaj proti gozdom, mu je utonila misel v prečudni zmedi. Nekajkrat mu je dala razumeti, da nima ne moža, ne očeta, ne brata, ki bi jo čakal tam, kjer je konec železniške proge. Rekla mu je, da je sama — brez prijateljev. In zdaj ji je mirno palo z ustnic to priznanje!

Tisto, kar je prej slišal, je bil eden izmed Ottovih mežgov, ki je šel na vodo. Spet se je obrnil k njej.

Jana je še vedno stala s hrbtom proti mizi. Segla je z roko v nedrje ter izvlekla dolg, debel ovov. Ko ga je odprla, je Aldous videl, da so v njem bankovci. Poiskala je med njimi kosček papirja in mu ga je podala.

»Evo — to vam bo vsaj deloma pojasnilo,« je dejala.

Bil je obledel in ogoljen, po datumu že dve leti star izstrižek iz novin. Skrbno je bil izrezan iz nekega angleškega časopisa — kratko poročilo o tragični smrti Mortimera Fitz-Hughja, sina ugledne devonshirske rodbine, ki je bil izgubil življenje na lovskem izletu v pustinjah Britske Kolumbije.

»To je bil moj mož,« je rekla Jana, ko je Aldous prečital. »Še pred šestimi meseci nisem imela povoda za domnevo, da podatki v časopisu ne bi bili resnični. Tedaj pa se je vrnil eden mojih znan- cev, ki je bil tukaj na lovskem izletu. Prinesel je s seboj čudno zgodbo. Trdil je, da je videl Mr. Fitz-Hughja živega. Zdal veste, zakaj sem tu. Nisem imela namena, da bi vam to povedala. Spravlja me v čudno luč, tako da ne vem, ali se bom mogla opravičiti — zlasti zdaj. Prišla sem, da dobim potrdilo o njegovi smrti ali pa gotovost, da je živ. Ako je živ —«

Od kraja je govorila z vidnim naporom, trudeč se, da bi ukrotila razburjenje, ki jo je bilo obšlo. Obraz ji je poblebel. Na koncu je mahoma umolknila, čuteč, da je zašla že predaleč.

Naročila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslati na Oglasni od- delek »Jutra«, Ljubljana, Priljubna 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v parredovalno in social- ne namene občinstva, waka beseda 50 par - Naj- manjši znesek Din 5- Priljubna za sifro Din 3-

Mali oglasi

Uje pristojbina je uparla bi obsevan z narobim, se cer n oglasi ne probajo Čekovni račun pošilja kra- nilno Ljubljana, št. 1842

ženke, dopisovanja in oglas- brogewga ali- reklamnega značaja: waka beseda 50 par - Naj- manjši znesek Din 10- Priljubna za sifro Din 5-

Obrt

Vulkanizirani
vse vrste avtomobilov, kakor tudi
galoše in snežne gumijevke čevlje
Popravilni koleci in mo- torje P. Škarf, Ljubljana, Rimova cesta 11. 12

Motorna vozila

Avtomobili
B. S. A. motokikl, avto- motno znani, za ture
TATRA AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni
VSI REZERVENI DELI za gornjašnja vozila na za- delavnice
DELAVNICE za vta mo- torna vozila, strokov- njaško delo in solidne cene.
GAZARJE vedno na raz- pologo
BENCIN iz sesalke, raz- ponoči, po konkurenčni dnevni ceni
JUGO - AVTO 2. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236. 178

Motorno kolo

malu rabljeno, kupim. Po- nudi na naslov: Ciril Pe- ternel, Park-Hotel, Bled. 20929

Avto

Štiriseden, dober sta- v, ki porabi 10 l benzina na 100 km prodam za 500 Din. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21077

Autogume

Kupim več komadov avto- pnevmatik 815/100, rabljenih, a v dobrem stanju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21078

Službo dobi

Služničad
kubariče, sobarice, nataka- rje, lične itd. dobre naj- lažje s 1 u b o v Beogradu ako se oglašje v biro Ekonomija, Beograd, Vlasina 11. 20858

Krojaškega in trg. vajenca

s primerno šolsko predi- obrabo, iz dobre rodbine, poštenega in vestnega zna- čaja, iz Ljubljane ali bli- zine okolice krevanje takoj Jos. Rojina, Ljubljana. 20977

Natakarico

ki bi polodila 5000 Din kar- rija, sprejemem takoj v službo. Ostalo po dogovoru Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21091

Strokovnjaka (injo)

izjem za ustanovitve spe- cijalnega podjetja, izveševanje in izvedbo posredne na oglasni oddelku »Jutra« pod »Pisarna Industrija«. Osebe s stroji imajo pred- nost. 21100

Služba

korrespondenta pod politni predal 153 te oddaja, kar naj ponudniki vna- mejo na znanje. 8 tem odgovori posameznikom od- padejo. 21109

Perfektno kuharico

popolnoma samo- stojno, iščemo za Ljubljano proti dobri plači. Predstavi naj se danes ali jutri med 2. in 5. uro pop. na Gospodstvi c. št. 5, desno, pritiščeje 21104-a

Poštenega vajenca

za slaščičarsko obrt sprej- mem. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 20887

Postrežnico

pridno in pošteno sprejme (dopolnje) Pasm. Nunska ulica 17/III. 21153

Vajenca

ki bi imel veselje do tr- govine, starega 14-16 let, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj v Jugoslaviji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21129

Zaslужek

posetranski zaslužek nudim vsem. Pišite s prilo- go znamke za 1 Din na Josip Ostrin, Rortje-Logatec 20250

Službe išče

močno kuhe in drugih del, išče s 1. avgustom službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »St. 49«. 21054

Dekle

močno kuhe in drugih del, išče s 1. avgustom službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »St. 49«. 21054

Trg. pomočnik

maufaktura, sprejorice in lene stroke, 28 let star, z znanjem slov., hrvaškega in nemškega jezika, z do- brimi referencami, išče ta- kojšnje službe, bodisi kjer- koli v Jugoslaviji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20954

Gaterist

z večletno prakso, samo- stojen vodja parne lage, išče službo kot gaterist. — Ponudbe pod »Gospodstvi- no« podružnice »Jutra« v Celju na obroke F. Batelj, Ljub- ljana, Karlovska cesta 4. 20945

Korespondent

z strokovnim in mad- jarskim jezikom, išče kva- litetno, event. tudi za nekaj ur na dan. Cenj ponudbe prosi pod »Odlični kor- espondent« na oglasni od- delku »Jutra«. 20897

Podjetjem

ki mnogo trgujejo, Hrvat- sko ali Srbijo, pivarnam, vinikim trgovinam, spedi- jam itd. je na razpolago provizorni strokovnjak in ma- darski korespondent. — Sprejme stalno službo ali pa prevaža odgovarjajo- tu na dom. Interesanti naj pošljejo ponudbe pod sifro »Išephe dopis« na oglasni oddelku »Jutra«. 20896

Gospodična

iz dobre hiše, s premože- njem, dobra in perfektna kuharica in gospodinja, išče a defelno samostojno služ- bo s 15. julijem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Tudi račun ni izklju- čen 49«. 21088

Šofer

išče službo za takoj. Po- nudi na oglasni oddelku »Jutra« pod »Znameljiv 39«. 20639

Prodajalka

valjena tudi vseh gospodinj- jih del, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21105

Prodajalka

valjena tudi vseh gospodinj- jih del, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21104

Mlada zakonca

zelo delavna, brez otrok, išče službo kaka. Po- nudi na oglasni oddelku »Jutra« pod »Tudi račun ni izklju- čen 49«. 21120

Službo poslovojdje

ali potnika želi v melani stroki trgovsko naobran- ten, ki je sediti potni- ka. — Ponudbe na naslov: »Maya«, Maribor, Slovenska ulica 12. 21114

Za čevljarja

bi se sel rad učiti takoj Kolfir, Kamna gorica. 21180

Potnik

dobro »peljan in poznan v južni Srbiji, Srbiji, Banatu, Bački, želi nekaj zastop- stov. Izvešan je v manu- fakturi, galanteriji in čer- ljih. Nastopi bi s 1. avgu- stom. Ponudbe pod »Dobre reference« na oglasni od- delku »Jutra« do 15. julija. 21124

Gospodična

ki zna tudi fino šikati, išče službo domače stivlje. Na- stopi takoj. Naslov v ogl- oddelku »Jutra«. 21137

Pouk

dobra in energična, poučuje nemščino in klavir po niski ceni. Istotam tudi na razpolago klavir za va- ro. Ponudbe na oglasni od- delku »Jutra« pod »Znak- o« »Uspelo«. 20947

Akademik

močuje angleško, nemško, rusko, slovensko ali druge jezike. Ponudbe na ogl- oddelku »Jutra« pod »Znak- o« »Uspelo«. 20947

Prodaj

močno kuhe in drugih del, išče s 1. avgustom službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »St. 49«. 21054

Kolesari!

Dvokolesa v ostan zelo patla Pnevmatike Michelin. Dun- lop, Comeli francko. Prodaja na obroke F. Batelj, Ljub- ljana, Karlovska cesta 4. 20945

Mamice!

otrokovi »zih vzor — prav po- eni napro- laj v tovar ni Tribuna. Ljubljana, Karlovska c. 150

Drva

brastov, jarketne odmetke od žage, var mehka drva po nizki ceni dostavljajo na dom (parna laga v Soag- setu). Ljubljana (za coraj) skir kolodvorja. 98

Palme in oleandre

prodam. Naslov pove ogl- oddelku »Jutra«. 20990

Izložbene omare

(Aushangekasten), blagoraj- sko mizo in prodajno mizo proda a radi opustitve po- družnice A. Potokar, Vod- nikov trg 2. 20987

Potovalni kovčeg

iz pravega usnja in »Nu- merator« poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20980

Šivalni stroj

»Singer«, malo rabljen, po- ceni napredaj. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 21097

Fotoaparati

13 x 12, dobro ohranjen in z dobro optiko, prodam za 700 Din. Naslov v oglas- nem oddelku »Jutra«. 20918

Škatlje

iz močnega kartona, nekaj sto komolov, 35 x 35 x 10 cm zelo poceni napredaj v zalogi gramofonov in plošč. A. Rasberger, Ljubljana. 21095

Kolo

za 8-10letnega dečka, zelo dobro ohranjeno, prodaja za 850 Din Lovre S. b. e. i. k., Ljubljana, Knezova ulica. 21140

Stanovanje

soba in kuhinjo oddam v Zeleni jami št. 228. 21102

Omara

a oblike in nočno omario- ceni prodam Pod tramb- o 2/III, desno. 21113

Ugodna prilika

Radi selitve poceni prodam dobro ohranjeno pohištvo. Istotam oddam tudi staso- vanje. Na ogled od 7. do 8. ure včer v Sp. Šiški, Gasilaka ulica 8. 21125

Pridelki

proda Oset v Mariboru 20739

Kupim

Vsakovrstno zlato kupim po najvišji cenah Cerne — juvelir Ljubljana Wolfvoe ul. 3. 98

Srebrne krone

»kupim« is plača srebro. — Ouden. Ljubljana. Preber- nova ulica 1. 228

Večjo množino vrec

za ogelj kupa Ivo Srebot- njak, št. Peter v Savinjski dolini 20958

Stare obleke

moško čevlje, pohištvo itd. kupujem. Dopisnica zadostu- je, da pridem na dom A. Drame, Ljubljana, Gallusova nabrežje št. 29. 20923

Gorenjsko narodno nošo

moško in žensko kupim. Ponudbe na oglas oddelku »Jutra« pod sifro »Noša«. 20772

Moške stare obleke

ženske itd. kupim in pride tudi na dom Jurčič, Ljub- ljana, Gallusova nabrežje 21137

Kolesa

rabljena in nerabljena kupim. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Biciklaj«. 21136

Sadie

kupuje Lovro Sebenik. Ljubljana — Knezova ulica 21141

Pored

5 sobami in kuhinjo, radi odstopanja v Ameriko pro- dam v bližini Ljubljane. — Poleg tega je lepa, velika delavnica, ki pripadajo za krojaško ali mizarja. V hiši je tudi elektrika. Vrednje je močna takoj. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Lepa hišica«. 21108

Vnajem

oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21142

Stanovanja

oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21142

Dva dijaka

iz boljše hiše sprejme na dobro hrano in zbiravo sta- novanje boljša rodbina v Ljubljani. Naslov v oglas- nem oddelku »Jutra«. 20936-a

Stanovanje

na Brinju ob Dunajski c. s kuhinjo, 1 sobo, 2 lobi- netoma, souporabno pralnice in kopalinice ter vrtom od- da s avgustom Pokojinski zavod v Ljubljani. Aleks- androva cesta 12. 20773

Stanovanje

soba in kuhinjo oddam v Zeleni jami št. 228. 21102

Dijaka

sprejme na dobro hrano in stanovanje boljša družina v bližini realne gimnazije. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21074

Stanovanje

2 sob, kuhinje, shrambe in sobo, v kuhinji in priliki ter velik vrt oddam takoj v Sp. Šiški, Janševa ul. 12. 21110

Stanovanje

podstrečno, 2 o. str. 1 sobe s kuhinjo in prilikami ter velik vrt oddam takoj v Sp. Šiški, Janševa ul. 12. 21110

Stanovanje

2 sob, kuhinje, kopalinice, terase in priliki, v novi vili ob Dunajski cesti, 5 minut od »Evropa« oddam s 1. septembrom. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Zračno stanovanje«. 21134

Prehrana

Samo 15 Din dnevno prvotna hrana v gostilni otok »Vis«. Zdv- sk. s. s. s. 20846

Sobe

Opremljeno sobo s posebnim vzhodom oddam ali 15. avgustom samo oddam gospodu. — Na ogled od 1-5 ure pop. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21049

Opremljeno sobo

s elektriko razsvetlavo in lepim razdelom oddam s vso oskrbo 2 gospodom na Taboru. Naslov v oglas- nem oddelku »Jutra«. 21116

Opremljeno sobo

s 2 posteljama oddam takoj vredni mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21126

Prazno sobo

električno razsvetlavo in posebnim vzhodom v bliž- ni glavnega kolodvora od- dam takoj. Naslov v ogl- oddelku »Jutra«. 21011

Sobo z